

S A L O I S O K Y L Ä K E T O H A K A

Kaivauskertomus v. 1980

Christian Carpelan

Pirjo Uino

Marianne Schauman-Lönnqvist

SISÄLLYSLUETTELO

	sivu
ARKISTOTIEDOT	1
1. JOHDANTO	2
2. KAIVAUSALUEIDEN VALINTA	4
Alue M	4
Alue J	5
Alue K	5
Alue L	5
Alueet N, O, P ja Q	5
3. TEKNISIÄ TIETOJA	6
4. KAIVAUSALA M	8
Luonnonolot ja maaperä	8
Kulttuurikerros	10
Esinelöydöt	14
Loppupäätelmiä	15
5. KAIVAUSALA J	17
6. KAIVAUSALA K	18
7. KAIVAUSALA L	19
8. KAIVAUSALA N	20
9. KAIVAUSALA O	22
10. KAIVAUSALA P	23
11. KAIVAUSALA Q	24

LIITTEET:

Luettelo paalunsijoista	26
Kuvaluettelo	27
Dialuettelo	38
Tutkimusalueen yleiskartta	43
Alue M: kaivausalan yleiskartta	44
Alueet L, J ja K: kaivausalojen yleiskartta	45
Alueet P, N, O ja Q: kaivausalan yleiskartta	46
Kuvataulut	47

ARKISTOTIEDOT

SALO ISOKYLÄ KETOHAKA

Rautakautisen asuinpaikka-alueen kaivaus 1.6.-11.7.1980

Salo (ent. Uskela) Isokylä (Nohterin) Ketohaka

Tilan (Päivärinta) Rno 1:27

Maanomistaja Salon kaupunki

Peruskarttalehti 2021 11 SALO, 1:20 000, Helsinki 1964

Koordinaatit x=6699 55

y=452 75

z=n. 31-45

Kaivauksissa esiintulleet löydöt KM 20838:1-1167

Diar.pvm. 20.8.1980

Aikaisemmat tutkimukset ja löydöt

ks. Salo Isokylä Katajamäki & Ketohaka

kaivauskertomus v. 1979

1. JOHDANTO

Kevättalvella 1978 Salon kaupunki pyysi museovirastolta kaivaus-
tutkimuksia, jotta osalle Isonkylän muinaisjäännösalueetta laadit-
tu asemakaava voitaisiin vahvistaa. Museovirasto delegoi tehtä-
vän Helsingin yliopiston arkeologian laitokselle, joka oli halu-
kas suorittamaan tutkimuksia alueella Suomen rautakautista yh-
teiskuntaa selvittelevän tutkimusohjelman puitteissa. Kyseinen
asemakaava-alue kattaa mm. Katajamäen ja Ketohaan palstat, joilla
on sijainnut ainakin 15 ja säilynyt 11 hautaröykkiötä. Niitä ai-
kaisemmin tutkittaessa on saatu esiin merkittävää vanhemman rau-
takauden materiaalia. Lisäksi on tilapäislöytöinä eri yhteyksis-
sä saatu talteen metallikautiseen asuinpaikkaan viittaavia löy-
töjä.

Kesinä 1978 ja 1979 suoritettiin arkeologian laitoksen toimesta
hallinnollisten syiden edellyttämät tutkimukset Katajamäen alu-
eella. Saman aikaisesti aloitettiin myös tutkimukset Ketohaan
puolella: v. 1978 sinne kaivettiin suuri joukko koeuoppia ja
pari pientä koeojaa, v. 1979 jo pienehkö kaivausalue. Kesällä
1980 Ketohakaan avattiin 8 kaivausalueita ja koekaistaa. Tutki-
mukset suoritettiin pääasiassa Suomen Akatemian ja osaksi Hel-
singin yliopiston myöntämien määrärahojen turvin. Salon kau-
pungin panos oli myös merkittävä: se koostui sekä teknisestä
avusta sekä nuorten työllistettävien sijoittamisesta kaivaustyö-
voimaksi.

Tutkimukset, jotka suoritettiin aikana 2.6.-13.7. osoittivat sel-
västi, että myös Ketohaan eri osissa oli hautamonumenttien li-
säksi laajalti asuinpaikkajäännöksiä. Kaivaukset jäivät kuiten-
kin keskeneräisiksi: paljastettu pinta-ala, yhteensä 410 m², on
selvästi pienempi kuin aikaisempina kesinä avatut pinnat.

Tämä johtuu siitä, että kun kaivaukset aikaisemmin suoritettiin pellolla, jossa voitiin osaksi käyttää koneapua, nyt kaivettiin suojeltavassa metsässä, mikä oleellisesti hidastutti työskentelyä. Tästä myös seuraa, että kesällä 1981 on edessä merkittävä kaivaustehtävä.

Tutkimushankkeen suunnittelu ja valvonta oli uskottu FL Christian Carpelanille. Alueella M kaivauksia johti FM Pirjo Uino, muilla alueilla FM Marianne Schauman-Lönnqvist, jotka myös ovat kirjoittaneet vastaavat kaivauskertomuksen osat. Valokuvadokumentoinnin suorittivat FM Tapio Seger ja FM Eero Muurimäki, piirtäjinä toimivat HuK Eeva Rajala ja HuK Tuija Wallenius. FM Heikki Matis-kaisen päätehtävänä oli maaperä- ja ympäristötutkimus, minkä lisäksi hän koulutti kenttätöharjoittelujaksoaan suorittavia arkeologian opiskelijoita maanmittaus- ja kartoitustehtävissä. FT Marjatta Aalto kävi kaivauksella useaan otteeseen osallistuen paleoetnobotanisten näytteiden ottamiseen. FT Mirjami Tolonen kävi kävi tutkimuskohteessa kerran täydentääkseen paleoekologista materiaaliaan. Professori C. F. Meinander vieraili Salossa 23.6. perehtyäkseen sekä kaivausten että ympäristöinventoinnin edistymiseen.

Muista vierailijoista mainittakoon Museoviraston intendentti Ari Siiriäinen ja tutkija Leena Tomanterä, Suomen akatemian nuorempi tutkija Pirkko-Liisa Lehtosalo-Hilander sekä dos. Erkki Jauhainen, joka 18.6. piti luennon maaperäopista, mihin liittyi demonstraatio maastossa sekä konsultointia kaivaukseen liittyvissä kysymyksissä. Myös useat Salon kaupungin virkamiehet kävivät tutustumassa kaivauksiin. Onkin syytä tässä todeta, että yhteistyö Salo kaupungin virkakoneoston kanssa sujui erittäin joustavasti ja miellyttävästi.

2. KAIVAUSALUEIDEN VALINTA

Alue M

Ketohaassa, pienen kalliokukkulan koillispuolella sijaitsevan suosilmäkkeen ympäristön valinta kesän 1980 erääksi tutkimuskohteeksi johtui kolmesta perustavasta syystä: (1) dos. Kimmo Tolosen jo kesällä 1977 suosta ottaman näytesarjan toisaalta kaksi hiilipitoista kerrostumaa sekä kiviä epäluontaisessa asemassa, mikä viittasi lähituntumassa tapahtuneeseen ihmis-toimintaan, ja toisaalta sen siitepölyanalyysi, joka viittasi voimakkaaseen kulttuurikasvien pölyjen kerrostumiseen.

(2) Seuraavan vuoden kaivaustutkimuksissa avattiin kosteikon reunalle 5 m:n mittainen ja alle 1 m:n levyinen, S-N -suuntainen koeoja, joka ulottui rannalta suohon (koeojan tarkistetut koordinaatit x 9654,60 y 2738,67, x 9654,60 y 2739,17, x 9659,60 y 2738,67 ja x 9659,60 y 2739,17). Tästä ojasta tavattu keramiikka ja palanut savi (20252:1-3) viittasivat rautakautisen asutuksen olemassaoloon, kuten myös koeojan profiilissa erottunut muinainen peittynyt maanpinta ja siinä esiintyvä hiillos. Samalla havaittiin epäluontaiselta vaikuttavaa kiveystä, jota arveltiin aiemmin paikalla olleen liejupohjaisen lammen keinotekoiseksi vahvistukseksi.

(3) Kolmenneksi perusteeksi alueen lähemmälle tutkimiselle muodostui FM Heikki Matiskaisen suorittama fosfaattikartoitus, joka osoitti suosilmän välittömässä läheisyydessä esiintyvän poikkeuksellisen suuria fosfaattipitoisuuksia.

Edellä kerrottujen seikkojen pohjalta vaikutti todennäköiseltä, että kosteikon ympäristössä on ollut jonkinasteista toimintaa varhaisella rautakaudella, jolloin ilmeisesti valtaosa

mäen hautaröykkiöistä on ollut käytössä. Alunpitäen suosilmää arveltiin muinaisen yhdyskunnan käyttämäksi karjan juottopai-
kaksi tai vedenottamoksi, mutta myös rakennustenjäännösten
löytäminen lammen rannalta tuntui olevan mahdollista.

Alue J

Savitiivisteen runsas esiintyminen Katajamäen peltoalueen
koillisosassa vuoden 1979 kaivauksessa antoi aiheita laajentaa
vuoden 1979 kaivausalueita Ketohaassa, tien itäpuolelle. Vuo-
den 1979 profiilissa x 570,00 oli myös havaittavissa y 718
kohdalla ojanmuotoinen likamaavärjäntymä, joka todennäköi-
sesti jatkui pohjoiseen.

Alue K

Tarkoituksena oli seurata, miten pitkälle vuoden 1979 kaivauk-
sissa esiintullut kiveys sekä siihen kuuluva noki- ja likamaa
ulottuisi pohjoiseen.

Alue L

Vuonna 1979 suoritettujen fosfaattianalyysien mukaan pienellä
tasanteella Ketohaassa korkeimman kohdan ja samalla röykkiöiden
1 ja 2 eteläpuolella oli korkeat fosfaattiarvot. Tämän joh-
dosta tasanteelle sijoitettiin kaivausalue, jonka koilliskul-
ma osui röykkiöön 3 ja lounaisosa röykkiöön 4.

Alueet N, O, P, Q

Kaivausalueet N, O, P ja Q sijoitettiin Ketohaassa palstan ete-
läosaan, röykkiöistä 7 ja 8 etelään, etelään viettävälle rin-
teelle. Tarkoituksena oli selvittää, oliko tällä alueella ollut
hautauksien lisäksi muuta ihmistoimintaa rautakaudella.

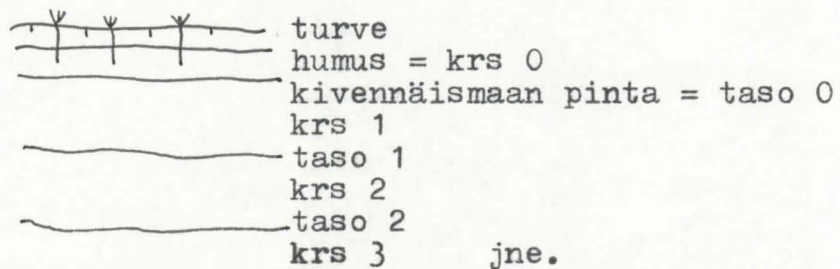
3. TEKNISIÄ TIETOJA

Ennen varsinaisen kaivauksen suorittamista alueille paalutettiin koordinaattiruudukko, joka noudattaa valtakunnallista koordinaattijärjestelmää. Alueella M on vakiona pysyvistä numeroista jätetty pois kolme x-koordinaattia ja kaksi y-koordinaattia ilmaisevaa ensimmäistä numeroa, joten kaivausalan koordinaatit ovat nelinumeroiset. Muilla alueilla koordinaatit on ilmaistu kolminumeroisin luvuin.

Kaivausalan yksikkönä käytettiin 2x2 m:n suuruista ruutua, joka samoin kuin edellisellä vuonna 1979 jaettiin neljään neliön käsittävään lohkoon, jotta löytöjen jakaantuminen alueella voitaisiin dokumentoida riittävän tarkasti. Neliöt merkittiin aakkosilla a, b, c ja d kuvan osoittamassa järjestyksessä.

b	d
a	c

Turpeen poisto tapahtui irrottamalla se 2 x 1 m:n suuruisina levyinä, jotka käärittiin rullalle ja kasattiin sivummalle pinoihin. Kaivaminen toimitettiin entiseen tapaan tasokaivausperiaatteen mukaan. Kerrosten vahvuus oli ohjeellisesti 5 - 10 cm. Ohessa kerrosjärjestystä osoittava kaavio:

Dokumentoinnissa käytettiin valokuvaustornia hyväksi vain alueilla M ja N. Yleiskartat on tehty mittakaavaan 1:100

ja kaivaustasot mittakaavaan 1:50. Profiilipiirroksissa käytetty mittakaava on 1:25. Tähän kertomukseen on liitetty ainoastaan kaivausalueiden yleiskartat; tasokartat piirretään puhtaiksi vasta kun alueet on tutkittu loppuun kesän 1981 aikana.

Esineellisen löytöaineiston lisäksi otettiin talteen runsaat ja monipuoliset maaperänäytteet erilaisten kysymysten valaistamiseksi.

Alueella M valittiin korkeusmittausten kiintopisteeksi (KP 5) ruutujen 9648-9650/2754-2756 kohdalla sijaitseva suuri maa-kivi, jonka laki (x 9649,60 y 2755,67) on 44,86 m mpy.

Alueilla J, K ja L kiintopisteenä käytettiin vuodelta 1978 peräisin olevaa kiintopistettä 2 (40,37 m mpy).

Alueilla N, O, P ja Q kiintopisteenä käytettiin isoa kiveä röykkiössä 10 (KP 6,   m mpy). Koska korkeuserot näiden kaistojen molempien päiden välillä olivat huomattavat, vaaituskoneella oli kaksi asemaa.

Kaivausalueen täyttö tapahtui 18-22.8.1980, jolloin hiekka ja turve siirrettiin takaisin paikoilleen.

4. KAIVAUSALA M

Kuvat. 1

Kaivausala M sijoitettiin suosilmän etelä- ja kaakkoispuolelle W-E -suuntaisena kaistana, joka ulottui linjasta y 2736 linjaan y 2774 ja jonka pituus W-E -suunnassa oli 38 m leveyden vaihdellessa 1-8 m. Laajimmillaan kaivausala oli kesälä 1978 tehdyn koeojan eteläpuolella ja korkeimman fosfaattipitoisuuden alueella. Maalajien ja kulttuurikerrosten tarkastelua varten kaivausalueelle jätettiin kaksi n. 50 cm:n levyistä profiilivallia, toinen pitempi linjalle x 9650 ja toinen lyhyempi linjalle y 2740. Kaivetun alueen kokonaispinta-alaksi muodostui 145 m².

Hautaröykkiötä 11 ei kaivettu, mutta sen läpi vedettiin 1 m:n levyinen koekaista siten, että se ulottui raunion laidasta toiseen. Kivien päältä poistettiin turpeet ainoastaan koeojan kohdalta. Tarkoituksena oli aluksi paljastaa koko röykkiö ja siten selvittää sen ulkoinen rakenne, mutta tehtävä jäi ajanpuutteen vuoksi suorittamatta.

Kaivausalueen muotoon ja kokoon vaikutti jonkin verran metsän vastainen käyttö kaupunkilaisten viheralueena; puustoa pyrittiin säästämään niin paljon kuin mahdollista.

Luonnonolot ja maaperä

Ketohaan suonsilmäke sijaitsee palstan pohjoisosassa notkelmassa, pienen kallion takana, jonka laelle on rakennettu kiviröykkiöhaudat 1 ja 2. Lammen ympäristössä on verraten laaja ja suhteellisen tasainen alue, jossa sijaitsee mm. hautaröykkiö 11 n. 30 m kosteikosta kaakkoon. Kallioydin ulottuu mo-

nin paikoin lähelle pintaa nimenomaan suosilmäkkeen itä- ja kaakkoispuolella, missä sen voi havaita turpeenalaisena kohoimana.¹

Kaivausala sijoitettiin kohdalle, jossa maanpinta laskeutuu loivasti paitsi kosteikkoa kohti ^{ja jossa} se vähin erin viettää keskivaiheilta lähtien myös itään ja länteen. Aluskasvillisuuden pääosan muodostivat varpukasvit, joiden joukossa kukki metsätähti ja oravanmarja. Puustona esiintyi mänty, koivu ja kataja.

Turvekerros oli vahvin suosilmää lähinnä olevalla alueella eli kesällä 1978 kaivetun koeojan tuntumassa. Havaintojen perusteella karttaan merkitty paksuimman turpeen raja merkinnee entisen vesialueen reunaa. Turpeen ja harmaan huuhtoutuneen hiekan välissä esiintyi yleisesti ohuenlainen palanut (metsäpalon jälkiä ?) maanpinta. Se oli havaittavissa jo suoritettaessa kivennäismaan pintaan ulottuvaa tasoitusta, mutta näkyi selvästi etenkin pitkittäisen profiilivallin seinämässä hiilipitoisena juovana.

Kivennäismaan pintaa (taso 0) tarkastellessa alueen yleisvaikutelma oli steriili; minkäänlaisia kiveyksiä ei myöskään ollut nähtävissä. Huuhtoutuneen hiekan alainen maa oli lähes kauttaaltaan tiivistynyttä ja ohuiden juurien sitomaa ruskeaa

---

1 Muuan kaivauksilla vierailnut paikkakuntalainen, joka oli ollut mukana E. Kivikosken Ketohaassa v. 1937 suorittamalla kaivauksilla, kuvaili, miten lampi oli ennen vanhaan ollut suurempi, niin että vain kapea kannas oli erottanut sen siitä hiukan itään päin sijaitsevasta pienemmästä kosteikosta, joka vieläkin on olemassa. Lammessa oli muinoin ollut kova pohja, ja siinä oli saattanut kahlata ja jopa uidakin. Hautaröykkiö oli tuolloin ollut vähäisemmän kasvillisuuden peittämä ja sen kivet paremmin näkösällä.

hiekkaa. Kaivausalan keskivaiheilla, linjojen y 2746-2750 välisellä jaksolla kivennäismaan yläosa oli vahvasti soran-sekaista, kun taas alempana tuli vastaan pehmeä vaalea hieka ja selvärajainen silttialue ruudusta 9650/2746. Kaivausalan itäosassa, ison maakiven tienoilta aina röykkiöön 11 asti, maassa tuntui esiintyvän hienojakoisempia savipitoisia aineksia. Kosteikon ympäristössä esiintyi suoperäisyydestä johtuvaa ruostepitoisuutta.

Kulttuurimaan alta ilmaantunut ruskea puhdas hieka vaihettui pohjaa kohti pääosaltaan harmaaksi hiekaksi. Alimmat kerrostumat olivat silttiä ja/tai savea. Harmaan hiekan seassa saattoi esiintyä vahvaa ruostepitoisuutta. Ruudusta 9648/2736 a (4. krs) poimittu ruostepitoinen, kimpaleiksi saostunut savi (20838:625,626) on havainnollinen esimerkki siitä, miten tällainen luontainen esiintymä ensi näkemältä saattaa erehdyttävästi muistuttaa palanutta savea.

Suuren maakiven vieressä ollut irtolohkare lienee vasta jokin aika sitten lohjennut ison kiven kupeesta, mihin viittaa lohkareen alla esiintynyt turvekerros.

Kulttuurikerros

Kun turve oli poistettu, alue tasoitettu kivennäismaan pintaan (taso 0) ja varsinainen kauvaustyö saattoi alkaa, ei tilanne näyttänyt kovinkaan lupaavalta. Tasossa 1 suurin osa kaivuualasta oli puhdasta hiekkaa, jossa ei voitu havaita mitään selviä esihistoriallisiksi määriteltäviä rakenteita, ja koko alueella näkyi edelleen vain vähän kiviä. Ainoastaan kaivausalan itäosassa esiintyi harvakseltaan pientä kivikkoa

Kuvat. 2

ja heikkoa likamaata, ei kuitenkaan selvärajisina muodostu-
 mina. Koska löytöjä kuitenkin tuli sieltä täältä, eniten itä-
 osasta, kaivamista jatkettiin. Todettiin, että mainittua har-
 voja löytöjä sisältävää jokseenkin puhdasta ruskeaa hiekkaa
 esiintyi lähes koko alueella 5-10 cm paksuna kerroksena.
 Tämän alta tavoitettiin varsinainen kulttuurikerros.

Kaivausalan itäosassa, linjojen y 2754 ja y 2762 välillä,
 kulttuurimaan merkit olivat selvimmät ja moninaisimmat. Siel-
 lä värjäätynyt hiekka muuttui sitä tummemmaksi ja nokipitoi-
 semmaksi, mitä syvemmälle kaivettiin. Kun muualla kulttuuri-
 kerroksen paksuus oli noin 10-15 cm, täällä värjäätynyt maa-
 saattoi esiintyä lähes 40 cm:n vahvuisena kerrostumana. Eri-
 tyistä huomiota ansaitsee osakseen noin metrin levyinen,
 20-40 cm syvä, likamaan, noen, hiilen ja palaneen saven täyt-
 tämä "oja", joka muodostaa likimain 90° kulman ja jatkuu
 kaivetun kaistan pohjoispuolelle linjan 9651/2758-2762 koh-
 dalla. Kulman kärjessä oli noin 50 x 75 cm:n laajuinen
 esiintymä punaiseksi palanutta hiekkaa (ruutu 9648/2760) ja
 tämän eteläpuolella toistaiseksi ainoa alueelta ilmaantunut
 nokialue (n. 60 x 50 cm), joka saattaa olla tulisija. Sen
 reunoilla ja pohjalla esiintyi pieniä kiviä, jotka olivat
 osittain palaneita ja kuumuudessa rapautuneita. Hiiltä oli
 niukasti. Kun mainittu "oja" koverrettiin koskemattoman hie-
 kan rajaan asti, sen viistoissa seinämissä ja pohjalla esiin-
 tyi jonkin verran noen värjäämää kiveystä.

Kuvat. 8

Kuvat. 7

Edellä kuvatusta "ojasta" länteen jatkui likamaa ruudussa
 9650/2758 a näkyen hyvin erityisesti tasossa 2, jossa se muo-
 dosti miltei siksakviivan "ojan" kanssa.

Kaivausalan itäpäästä tuli esiin toinenkin selvärajainen tumma juova, joka kulki noin 50 cm:n levyisenä suorana NW-SE -suunnasta ruudusta 9652/2754 ruutuun 9648/2758 ohittaen ison maakiven sen itäpuolelta. Muodostuma ei ollut eteläpäässä yhtä selvästi erottuva ja nokipitoinen kuin linjan x 9650 pohjoispuolella. Kiviä esiintyi etenkin juovan länsireunalla.

Kuvat. 12 Suosilmän partaalla kerrosjärjestys oli toisenlainen. Turpeen ja huuhtoutuneen hiekan alla oli noin 5 cm paksu kerros steriiliä hiekkaa, sen alapuolella noin 10 cm:n syvyydeltä likamaata ja yhtenäinen ohut nokikerros. Seuraavana oli vuorossa jälleen kerros puhdasta hiekkaa, jonka alla alkoi likaiseksi värjäytynyt n. 25-50 cm paksu noensekainen vyöhyke. Pohjalta tuli esiin silttiä.

Myös kosteikon tuntumasta ilmaantui merkille pantava "oja", jossa esiintyvä likamaa sisälsi poikkeuksellisen runsaasti palanutta savea ollen hiili- ja nokipitoisempi linjan x 9650 pohjoispuolella. Myös tämä juova oli noin 50 cm leveä ja NW-SE -suuntainen ulottuen ruudusta 9652/2738 ruutuun 9648/2744.

Kaikkien edellä mainittujen "ojien" kohdalla esiintyi punaiseksi palanutta mutta pehmeän jauhomaista savea pieninä murusina, samoin kuin suosilmän ympärillä kaareutuvalla harmahtavalla noen värjäämällä likamaa-alueella.

Vahvimmat kulttuurimaa-alueet löytyivät siis kaivausalan molemmista päistä. Ohuinta likamaa oli linjojen y 2746 - y 2752 välillä joitakin kulttuurimaakuoppia lukuunottamatta. Linjan y 2752 itäpuolelta erottuu muuta aluetta kivikkoisempana. Dos.

Kuvat. 9-11

Erkki Jauhiai~~sen~~ mukaan kiviryhmittymä ei voi kokonaisuudessaan olla luontaista alkuperää. Tältä samaiselta alueelta löytyi myös yli puolet paalunsijoiksi tulkituista likamaakuopista, joita oli yhteensä 23 kpl.

Yhtään paalunsijaa ei voinut erottaa vielä tasossa 1; monet niistä tulivat esille vasta 3. kerrosta kaivettaessa ja olivat siis kulttuurikerroksen tavoin peittyneet puhtaan hiekka-kerroksen alle. Paalunsijat 1, 2 ja 3 olivat säännöllisen kivikehän ympäröimiä tummia likamaakuoppia, jotka muistuttivat Katajamäen pellolta vuosina 1978-1979 esiin kaivettuja kivettyjä paalunsijoja mutta olivat niitä pienempiä. Suurin osa paalunsijoiksi arveltuista muodostumista oli epämääräisempiä, pyöreähköjä likamaakuoppia, joiden reunoilla ja/tai keskellä oli muutamia kiviä. Ilmeisesti lahonneen tolpan jättämän kuopan pohjalle sortuneita kiviä esiintyi mm. paalunsijoissa 3, 4, 8, 9, 21 ja 23. Jonkinlaisiksi tukikiveyksiksi voitaneen luokitella myös numerot 15 ja 17, vaikka niihin ei liittynytäkään likamaakuoppaa, sillä ilman ihmisen myötävaikutusta kiveykset eivät ole voineet muodostua. Paalunsija 15 oli suurista pystyasentoon sijoitetuista kivistä koostuva ryhmä ja paalunsija 17 pienten kivien muodostama rykelmä. Paalunsija 11 osoittautui koverrettaessa ulottuvan viistosti alaspäin puhtaaseen maahan. Paalunsijassa 8 tumma maa taas laajeni pohjaa kohden. Palanutta savea tuli esiin kahdeksatta paalunsijakuopasta (1, 2, 6, 7, 8, 10, 21, 22), paalunsijasta 2 jopa 530 g.

Kuvat. 5

Sekä ruudussa 9648/2748 a että ruudussa 9650/2752 c tasossa 1 esiintyneet hiilirenkaat (leveys 1-2 cm, halk. 10-15 cm), joita aluksi epäiltiin paalujen jättämiksi jäljiksi, todettiin sittem-

min vähäisen syvyysulottuvuutensa perusteella resenttien puiden jättämiksi jäljiksi.

Kuvat. 4

Röykkiön 11 läpi vedetty koeoja osoitti, että likamaa ja palanut savi vähenivät sen edustalla. Kulttuurimaa oli niin heikkoa, ettei sen jatkumisesta röykkiön kivien alle (mahdollinen vanhempi kulttuurikerros !) saatu riittäviä todisteita.

Esinelöydöt

Kaivauksissa löydetty esinemateriaali käsittää palanutta savea (n. 7000 kpl, n. 13,8 kg), saviastianpaloja (n. 270 kpl, n. 1,25 kg), palanutta luuta (14 kpl), koristellun luukamman kappaleita sekä kiviesineitä (4 kpl).

Luukamman kappaleet (20838:783) löytyivät paalunsijan 2 keskeltä likamaasta noin 16 cm:n syvyydestä värjäätynneen maan pinnasta laskettuna. Kahdessa suurimmassa katkelmassa esiintyy häränsilmäkuvioita; kampa on ollut koristettu molemmin puolin.

Kuvat. 13

Näyttävin esinelöytö oli hiekkakivestä valmistettu nelisivuinen hioin (20838:962), joka löytyi kaivausalan itäpäästä, kulman muodostavan "ojan" reunasta, luukamman löytökohdasta noin 3 m koilliseen. Löytyessään hioin oli likamaassa pienen kiven vieressä pystyasennossa siten, että esineen leveämpi pää oli maahan päin. Kaivausalan länsipäästä tuli esiin samaa kivilajia olevan hioimen katkelma (20838:1068). Muut kiviesineet olivat pieni painokivi (20838:652, siimanpaino ?) sekä kahdeksi kappaleeksi haljennut kiviesineen teelmä (?) (20838:793).

Keramiikkaa esiintyi koko alueella, eniten suosilmäkkeen lähelle sijoittuvissa ruuduissa. Ruudusta 9652/2740 tummaan "ojaan" liittyvästä likamaakuopasta löytyi yhteen paikkaan hajonneen saviastian jäännökset (20838:1028,1029). Ympärillä oli vahva kerros likamaata ja suuria hiilenkappaleita sekä saviastianpalojen vieressä että niiden alla. Astian pinnassa on tekstiilipainannetta. Suurin osa keramiikasta on tavallista rautakauden yleiskeramiikkaa, koristeetonta ja toisinaan hiukan nystermäpintaista.

Palaneen saven painopiste sijoittuu kaivetulla alalla kaivausalan itäosaan, jonka löydöistä on erityisesti pantava merkille ruudussa 9648/2760 d (x=9649,40, y=2761,50) esiintynyt palaneesta savesta muodostunut tiivistymä (n. 15 x 15 cm). Saven seassa on käytetty keramiikkasaven tapaista hiekkasekoitetta. Keskittymä käsittää yhteensä 304 palaneen saven kappaletta (paino 443 g). Toinen palaneen saven painopiste sijoittuu tumman "ojamaisen" muodostuman kohdalle lähelle suosilmää. Aineistosta voi erottaa sekä ilmeisiä tiivisteen kappaleita että haurasta savikuonaa.

Kuvat. 6

Loppupäätelmiä

Suosilmän ympäristön tutkimus osoitti kiistatta paikalla olleen asutusta metallikaudella. Käsillä olevin tiedoin voidaan ainakin yksi rakennus ajoittaa rautakautiseksi; paalunsijasta 2 löydetyt luukamman kappaleet kuulunevat nuorempaan roomalais-aikaan tai kansainvaellusaikaan, mikä on siis rakennuksen terminus ante quem non. Kaivausalan itäosasta tavatut paalunsijat esiintyvät suhteellisen tiheänä rykelmänä, mutta niiden liittymistä yhteen on vaikea arvioida, ennen kuin pinta-alaa on laa-

jennettu, sillä mitään järjestelmää niiden - sen enempää kuin lännempänä ja toisistaan kauempana sijaitsevien paalunsijojenkaan - ei voi vielä nähdä muodostavan.

On syytä panna merkille, miten korkeimmat fosfaattipitoisuudet löytyvät alueelta, a) johon suurin osa paalunsijoista on keskittynyt, b) jossa esiintyy kulman muodostava, likamaan, noen ja palaneen saven täyttämä "oja", c) jossa palaneen saven löytötiheys on suurin ja d) jossa maa on tiivistyneempää (tallatumpaa ?) ja säilyy pitempään kosteana kuin muualla. Tässä tutkimuksen vaiheessa olisin taipuvainen pitämään tummaa "ojaa" rakennuksen kulmana, mutta asia kaipaa lisäselvitystä, ennen kuin mainitun esiintymän, paalunsijojen ja nokialueen (tulisija ?) liittyminen toisiinsa on mahdollista ratkaista. Sama koskee myös muita "ojamaisia" likamaa-alueita. Suuren maakiven hyväksikäytön mahdollisuutta pohtiessa voidaan palauttaa mieleen Katajamäen kaivausalan koillisosassa sijainnut (nykyaikana räjäytetty) iso kivi, jonka tuntumassa oli alueen huomattavin savitiivistekeskittymä.

Rautakautiseksi asuinpaikaksi todetun alueen tutkimisessa puoltaa paikkaansa nimenomaan suuren pinnan avaaminen kerralla, koska toiminta ei yleensä ole jättänyt jälkeensä sellaista laajamittaista ja yhtenäistä kulttuurikerrosta kuin esim. kivikautisella asuinpaikalla. Sen vuoksi kapeiden koeojien vetämistä suosilmän partaalle ei katsottu tarkoituksenmukaiseksi. Siitä huolimatta ja tutkimuksen koeluonteen vuoksi avattu pinta jäi kuitenkin suhteellisen suppeaksi, mikä vaikeuttaa löydettyjen jäännöksiä tulkintaa. Suosilmän kaivausalueen laajentaminen tulee ajankohtaiseksi jälleen kesän 1981 kaivausten yhteydessä.

5. KAIVAUSALA J

Alue J (26 m²) ulotettiin vuoden 1979 kaivausalueesta pohjoiseen tienreunaan saakka, lukuunottamatta ruutua 572/714 ja osaa ruuduista 570/714 ja 574/714. Näissä ruuduissa kasvoi isoja mäntyjä.

Alueen pintakerroksissa ei ollut havaittavissa mitään erikoista, maa oli tasaisen kellertävän ruskea, vasta 4. kerroksessa tuli ruudussa 570/716 c esille palaneen saven keskittymä kulttuuri-maaläikässä. Muu osa alueesta näytti olevan pohjassa, joten se kaivettiin loppuun lapiolla ja ainoastaan ruuduissa 570/716-718 jatkettiin kaivausta tasokaivauksena lastalla. Kerroksessa 5 likamaa-alue oli laajentunut muodostaen kaakosta luoteeseen kulkevan juovan. Seuraavissa kerroksissa juova kapeni, mutta savitiivistettä löytyi siitä jatkuvasti. Juova koverrettiin 7. kerroksessa pohjaan ja pohja vaaittiin noin 50 cm:n välein. Koska tätä juovaa ei voitu havaita ruudussa 572/716, eikä siitä myöskään löytynyt vastaavia savitiivistemääriä, tilanne varmistettiin kaivamalla n. 50 x 50 cm:n suuruinen koekuoppa ruutuun 572/716 ja sen 9. kerroksesta tuli esiin vähän likamaata hyvin ohuena kerroksena.

Tähän alueeseen kuuluva ruutu 564/716, välittömästi kesän 1979 kaivausalueesta etelään, kaivettiin neljässä kerroksessa. Ruudussa ei ollut havaittavissa rakenteiden jälkiä tai maan värjäytymistä.

Alueelta J löytyi palanutta savea n. 1270 kpl (n. 3,0 kg), keramiikkaa 10 kpl (31 g) ja palanutta luuta 38 kpl. Tien viereisestä kivikasasta, joka suurimmaksi osaksi oli koottu J-alueen kaivauksilla esiintulleista kivistä, löytyi soikean tuluskiven teelmä (20838:605).

6. KAIVAUSALA K

Vuoden 1979 kaivausaluetta laajennettiin kaivamalla ruudun 570/740 kaivamatta jäänyt osa ja avaamalla ruudut 572/742 ja 574/742, joista ruutujen välissä olevan puun johdosta voi-

Kuvat. 18 tiin kaivaa vain pohjois- ja eteläpuoliskot sekä kapea kaista näiden ruutujen länsiosassa. Alue K (yhteensä 5 m²) kaivettiin tasokaivauksena, ruudut 572/742 ja 574/742 yhdessä ja kapea kaista ruudussa 570/740 erikseen.

Kuvat. 28 Nokimaa tuli esille 2. kerroksessa ruudussa 572/742 pienenä läikkänä, vasta seuraavassa kerroksessa sitä tuli esille voimakkaammin ja vaaleahko likamaa peitti koko ruudun 572/742.

Noki- ja likamaa ei missään vaiheessa ulottunut ruutua 574/742 pohjoisemmaksi ja 5. kerroksessa oli ruutu 574/742 pohjassa,

Kuvat. 29, joten tästä lähtien syvennettiin ainoastaan ruutua 572/742, 30 jossa likamaata esiintyi vielä 8. kerroksessa. Siitä kerroksesta tuli myös esille sama tiheä "pohjakiveys" kuin edellisellä vuonna ruuduissa 568/740 ja 570/740. Tiheästi kiviä oli myös

Kuvat. 31 9. kerroksessa, jonka jälkeen ruutu oli pohjassa. Jotta muinaisjäännöksestä saisi tarkemman kuvan, pitäisi kaivaa myös ruudut 566/742 ja 568/742.

Alueelta K löytyi palanutta savea 11 kpl (32 g) ja keramiikkaa n.310 kpl (n. 1,1 kg).

7. KAIVAUSALA L

Kuvat. 16

Paalutuksen jälkeen turpeet poistettiin koko alueelta (96 m²) lukuunottamatta kohtisuorassa toisiaan vastaan olevaa kahta vallia, jotka säästettiin profiileiksi: linjat x 596,00 ja y 720,00. Osa ruutua 592/722 jätettiin myös avaamatta, koska siihen oli joskus kaivettu syvä kuoppa. Turpeenpoiston jälkeen alettiin kaivaa aluetta tasokaivauksena. Tällöin voitiin havaita selkeä huuhtoutunut kerros ruuduissa 596/716, 598/716, 596/718, 598/718, 596/720, 598/720, 596/722, 596/724, 598/724, 596/726 ja 598/726 välittömästi turvekerroksen alta. Ruudussa 592/728 podsolkerros oli rikottu, siihen oli kaivettu kuoppa, vieressä oli hiekkakasa. Jo heti tasokaivauksen alkuvaiheessa voitiin havaita, että L-alueen pohjoisosa oli koskematon ja löydötön. Ruudussa 598/718 maa oli hiukan värjäätynyt.

Mahdollisesti nämä merkit muinaisesta toiminnasta voivat liittyä läheiseen röykkiöön 4, joka osaksi paljastettiin turpeesta. Ruuduissa 592/722, 594/720 ja 594/722 tuli esille kohta, jossa oli rapautunutta kiveä, kivimurennosta hyvin tiiviisti, maanpinta oli kova. Mahdollisesti tämä kivimurennos on syntynyt tulen vaikutuksesta.

Kuvat. 18,

26,28,

29

30

Koska alue L osoittautui suurimmaksi osaksi koskemattomaksi, päätettiin lapiolla kaivaa ojaa profiililinjoja pitkin. Tällöin osuttiin lieteen ruudussa 596/728, muilta osin ojankaivuussa paljastunut profiili oli puhdas ja vailla minkäänlaisia ihmis-toiminnan merkkejä. Liesialue, ruudut 594/728 ja 596/728, kaivettiin pohjaan tasokaivauksena siten, että ensin kaivettiin ruutu 596/728, jonka jälkeen liedestä piirrettiin profiilikartta. Tämän jälkeen jäljelle jäänyt osa liedestä ruudussa 594/728 kaivettiin pohjaan. Liesi koostui hauraiksi palaneista kivistä

ja nokimaasta sekä paikoittain hiilipalasisista, oli pyöreä ja
 Kuvat. 31 pohjaa kohti suippeneva. Liedestä otettiin hiilinäyte ruudusta
 594/728 krs 6-7.

Ruudun 596/728 pohjoisosassa oli ylemmissä kerroksissa kiveystä,
 joka ei liittynyt liesirakennelmaan vaan kuului pikemminkin
 röykkiön 3 ison kivikehän ulkopuolella olevaan pieneen, mata-
 laan ja löydöttömään kiveykseen (ks. Europaeuksen kaivauskerto-
 mus vuodelta 1914).

Liesi ruuduissa 594/728 ja 596/728 voisi mahdollisesti liittyä
 röykkiön 3 hautamenoihin, mutta itse röykkiörakennelmaan se ei
 kuulu, koska näiden kahden rakennelman välillä on koskematonta
 maata. Radiohiiliajoitus voi antaa lisävalaistusta.

Alueelta L löytyi saviastianpaloja 16 kpl (28 g), 2 painokiveä
 (?) ja 1 kvartsi.

8. KAIVAUSALA N

Ketohaahan palstan eteläosaan vedettiin kolme samansuuntaista,
 2 m:n levyistä koekaistaa (N, O, P) pohjois-eteläsuuntaan.
 Aluskasvillisuuden muodostivat täällä erilaiset ruoholajit.

Kuvat. 14, Valtapuuna oli mänty, jonka lisäksi oli pihlajaa ja pientä
 15,16 koivua. Alueen länsiosassa puusto oli tiheämpää, siellä kas-
 voi myös kuusta.

Ensin avattiin kaista N (66 m²), ja heti turpeiden poiston jäl-
 keen paljastui kaistan pohjoisosassa, ruuduissa 516-522/758

Kuvat. 17 tiheä kiveys. Kun ympäristöä tutkittiin tarkemmin, saatettiin
 havaita, että kiveystä oli melko laajalla alueella muodostaen

epäsäännöllisen ympyrän. Tämän matalan kiveyksen "laella" oli iso, toista metriä korkea maakivi, joka hyvinkin saattoi olla tämän kiveyksen silmäkivi. Mahdollisesti kyseessä oli hautarakennelma, joten päätettiin jättää kaivamatta ruudut joissa esiintyi kiveystä, lukuunottamatta kahta ruutua, jotka kaivettiin pohjaan rakenteen selvittämiseksi. Kaista N osui myös rökkiöön 10, jonka päältä poistettiin turve ruuduissa 498-500/758, mutta joka jätettiin kaivamatta.

Kuvat. 18,

25

Ensimmäisessä kerroksessa maa oli kauttaaltaan humusta, josta löytyi saviastianpaloja. Ruudussa 518/758, jossa oli kiveystä, tuli ensimmäisessä kerroksessa kalliopohja vastaan ruudun SW-osassa. Ruudun pohjoisosassa voitiin havaita nokimaata. Toisessa kerroksessa tämä nokimaa-alue oli supistunut ja sitä oli enää ainoastaan linjalla x 520 olevan ison maakiven vieressä. Paikalla on pidetty tulta, koska kyseisessä kivessä oli tulenpidon merkkejä, esim. lohjennutta pintaa. Myös ruudussa 506/758 oli vähän nokimaata ensimmäisessä kerroksessa ja tämä laajeni seuraavassa kerroksessa käsittäen ruudut 504-510/758. Ruuduissa 494-504/758 oli maa, silttipitoinen humus, selvästi likaantunut. Kolmannessa kerroksessa oli maa kauttaaltaan silttipitoista.

Kuvat. 18,

19, 20

Kolmannen kerroksen jälkeen ryhdyttiin kaivamaan lapiolla länsiprofiilin viereen noin 30 cm leveä oja. Se kaivettiin ulottumaan n. 10 cm pohjamaan pintaa syvemmälle. Kerrosjärjestys oli profiilissa seuraava. Ylinnä oli turve, sen alapuolella vaaleahko, huuhtoutunut kerros, joka ei kuitenkaan erityisen selvästi erottunut tummasta humusta sisältävästä kerroksesta, joka oli varsinainen löytökerros. Tämän kerroksen ja pohjamaan välisellä rajalla humus poimuili ja muodosti pusseja pohjamaahan. Ruudun

Kuvat. 21,

22

498/758 pohjoispuolella pohjamaa oli kellertävää hiekkaa, siitä etelään silttiä.

Kuvat. 22

4. kerroksesta kaivettiin vain muutamia senttejä, koska haluttiin paljastaa humuksen ja pohjamaan rajapinta auranjälkien löytämisen toivossa. Auranjälkiä ei tavattu, mutta rajapinta osoittautui täplikkeäksi noki- ja likamaaksi. 4. kerroksen jälkeen ryhdyttiin poistamaan loppua likamaata, jota avatusta profiiliojasta päätellen ei näyttänyt olevan paljoa jäljellä. Se osoittautui kuitenkin jatkuvan odotettua syvemmälle varsinkin ruudun 504/758 itäpuoliskossa, jossa oli maanpinnasta n. 75 cm:n syvyinen likamaakuoppa. Dokumentointi suoritettiin 4. tason karttaan. Ruutu 522/758 kaivettiin 6:ssa tasossa.

Alueelta N löytyi saviastianpaloja 414 kpl (989 g), palanutta savea n. 1570 kpl (n. 2,95 kg), rautakuonaa 1 kpl (16 g) ja palanutta luuta 10 kpl.

9. KAIVAUSALA O

Kuvat. 17

Kaista O (44 m^2) vedettiin kaistasta N 12 m itään 2 m leveänä ja 22 m pitkänä. Eteläpäässään kaista ulottuu tien reunaan tehtyyn pieneen hiekanottokuoppaan. Alue käsittää ruudut 502-522/770.

Kuvat. 19

Alueen eteläpäässä paljastui kivetyn perustuksen kulmaus. Paikallisten asukkaiden kertoman mukaan kyseessä on vajan perustus. Perustuksen kulmauksessa olevassa kivessä oli havaittavissa kiviporauksen jälki. Myös tällä alueella löytökerros oli silttipitoista humusta, enemmän tai vähemmän likaantunutta, joskaan ei yhtä paksu kuin kaistassa N. Ruudussa 522/770

- Kuvat. 20 esiintyi 1. kerroksessa jonkinverran nokimaata muuten likaisen humuksen peittämällä alueella. Toisen kerroksen jälkeen ryhdyttiin kaivamaan jäljellä oleva likamaa pois. Dokumentointi suoritettiin tason 2 karttaan. Ruudusta 508/770 paljastui paalun-
- Kuvat. 27, sija (no 24), likamaaläikkä, halkaisijaltaan n. 75 cm, jossa oli 32 kivistä ladottu kehä. Tällä kohtaa siirryttiin jälleen tasokai-
- Kuvat. 30 vaukseen. Ruutuja 506-508/770 kaivettiin 8 kerrosta. Ruudun 506/770 eteläreunasta, kiviperustuksesta ulottui paalunjälkeen asti hyvin tarkkarajainen silttivyöhyke. Kerrosjärjestys silttivyöhykkeen päällä vaikutti häiriintymättömältä, joten se tuskin liittyy perustukseen. On kuitenkin vaikea sanoa, liittyykö siltti paalunjälkeen vai onko sen esiintyminen luontaista. Osa siltistä oli paakkuuntunut ja siitä otettiin talteen näytteitä.

Alueelta O löytyi saviastianpaloja 111 kpl (227 g), palanutta savea 109 kpl (246 g), rautakuonaa 13 kpl (68 g) ja luunsiru.

10. KAIVAUSALA P

- Kaista P (24 m²) sijaitsee 12 m:n etäisyydellä N-kaistasta länteen. Kaivaus aloitettiin kaivamalla paalujen 492/744 ja
- Kuvat. 18 524/744 väliin, linjan y 744 itäpuolelle n. 30 cm leveä ja n. 10 cm kulttuurimaan pinnan alapuolelle ulottuva koeoja (profiilioja).

Kerrosjärjestys paljastetussa profiilissa oli seuraava. Ylinnä turve, seuraavana hiekka (humuspitoinen), joka paikoin oli värjäätynyt. Alinna oli kellanruskea pohjahiekka. Profiilissa oli siellä täällä kiviä. Likamaan/kulttuurikerroksen paksuus oli yleensä 15-25 cm. Tämän ^{syvempiä} likamaakuoppia oli ruuduissa 508/744 ja 502/744 ja 494/744. 498/744 vaiheilta etelään päin oli maa n. 3 m:n matkalta puhdasta. Alueelta avattiin ja kaivettiin

Kuvat. 25, 5-10 cm:n tasoissa ruudut 514-522/744. Keramiikkaa löytyi
 27 P-alueelta sen kokonaan avatulta osalta 23 kpl (72 g) ja profiiliojasta tämän alueen eteläpuolelta 1 kpl (3 g). Palanutta savea löytyi kokonaan avatulta alueelta 327 kpl (807 g) ja profiiliojasta 24 kpl (124 g).

11. KAIVAUSALA Q

O-kaistasta noin 10 m itään havaittiin maassa suorakaiteen muotoinen, tiehen rajoittuva painanne, jonka säännöllisyytensä puolesta täytyi olla ihmiskäden työtä. Painanne oli niin selvärajainen, että sen esihistoriallisuus näytti jo alunalkaen kyseenalaiselta, Painanteen kulman poikki kaivettiin lapiopiston levyinen, n. 10 m pitkä mineraalimaahan ulottuva koeoja linjassa y 779 kohdasta x 506 kohtaan x 516. Profiilissa erottui vanha turve syrjään lapioidun maan alta. Samassa kohdassa syvemmällä oli likamaa-alue. Myöhemmin saatiin tieto paikallisilta asukkailta, että kaivanto oli kaivettu muutamia kymmeniä vuosia aikaisemmin tarkoituksena rakentaa paikalle talo, mutta hanke oli keskeytynyt. Ojasta löydettiin savias-tianpaloja 7 kpl (84 g) ja palanutta savea 4 kpl (6 g).

Ketohaän etelärinteellä suoritettujen koekaivausten avulla ei saatu suoranaista tietoa siellä tapahtuneen muinaistoiminnan laajuudesta ja laadusta. Uusi havainto oli kiveys (röykkiö 12 ?) välittömästi röykkiöstä 8 etelään. Tämä kiveys kattoi pyöreähkön alueen halkaisijan ollessa n. 15 m. Sen korkeimmalla kohdalla oli, kuten edellä on kerrottu, silmäkivenä iso maakivi.

Paksu, paikoittain melko silttipitoinen humuskerros, joka laajalla alueella muodosti varsinaisen löytökerroksen, ulottui

ainakin alueelle 490-524/744-772. Sen vahvuus vaihteli, mutta oli paksuimmillaan n. 40 cm. Edustaako paksu humus vanhan viljelyn jälkiä alueella, on suoritettujen tutkimusten nojalla mahdotonta sanoa. Paalunjälki 24 kaistan 0 ruudussa 508/770 viittaisi rakennuksenjäännöksen olemassaoloon, mutta vasta kaivausalueen laajennus selventäisi asian.

LUETTELO PAALUNSIJOISTA

<u>No</u>	<u>Ruutu</u>	<u>Kiviä</u>	<u>Mitat</u>	<u>Syvyys</u>	<u>Hiiltä</u> ¹	<u>Löydöt</u>
1	9648/2758 cd	n. 10	n. 30x30 cm	14 cm	(x)	Pal.sav. 125 g
2	9648/2758 c	5	30x30	27	x	Pal.sav. 530 g luukamman kpl
3	9650/2754 ab	7	25x20	22	(x)	-
4	9650-52/2754 ba	4	35x30	10		-
5	9652/2750-52 ca	1	30x35	25	(x)	-
6	9650/2752 a	5	25x20	16		Pal.sav. 54 g
7	9652/2744 c	2	20x20	15		Pal.sav. 200 g
8	9652/2748 d	10	30x40	35	x	Pal.sav. 4 g
9	9650/2752 d	3	15x20	17		-
10	9650-52/2752 dc	1	25x20	16		Pal.sav. 5 g
11	9650/2752 d	1	15x20	22		-
12	9652/2752 c	5	20x20	9		-
13	9650/2752 d	3	20x20	10		-
14	9650/2740 b	3	20x30	9	(x)	-
15	9652/2742 cd	5	40x35			-
16	9648/2740 ab	5	30x30	29		-
17	9652/2740 b	20	30x45			-
18	9648/2746 d	4	40x25	20		-
19	9648/2760 d	3	30x35	22	x	-
20	9648/2758 b	2	40x35	25	(x)	-
21	9648/2742 b	6	40x40	12		Pal.sav. 127g
22	9648/2756 d	20	35x35	18		Pal.sav. 55 g
23	9652/2748 b	10	50x50	15		-
-						
24	508/770 c	7	75x75		(x)	

(x)¹ Hiilinäyte viety ajoitettavaksi ¹⁴C-laboratorioon.

KUVALUETTELO

<u>Neg. no</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	<u>Valok.</u>
52451	6 x 7	Alue M paalutettuna kaakosta	T.S.
52452	"	Ketohaani etelärinne paalutettuna kaakosta	"
52453	"	Alue M 0-tasossa idästä	"
52454	"	Alue M 0-tasossa idästä	"
52455	"	Kivet ruudussa 9648/2756 0-tasossa lännestä	"
52456	"	Alue M 0-tasossa lännestä	"
52457	"	Kivet ruuduissa 9648/2752-2754 1. tasossa lännestä	"
52458-59	"	Likamaarengas ruudussa 9648/2748 1. tasossa pohjoisesta	"
52460	"	Likamaarengas ruudussa 9650/2752 1. tasossa pohjoisesta	"
52461	"	Alue M 1. tasossa idästä	"
52462-63	6 x 6	Ruudut 9648/2758-2760, 9650/2758-2760 1. tasossa, tornikuvia	"
52464-65	"	Ruudut 9648/2754-2756, 9650/2754-2756 1. tasossa, tornikuvia	"
52466-67	"	Ruudut 9650/2752-2754, 9652/2752-2754 1. tasossa, tornikuvia	"
52468-69	"	Ruudut 9648/2752-2754, 9650/2752-2754 1. tasossa, tornikuvia	"
52470	"	Ruutu 9648/2750 1. tasossa, tornikuva	"
52471	"	Ruudut 522-524/758 1. tasossa, tornikuva	"
52472	"	Ruudut 518-520/758 1. tasossa, tornikuva	"
52473	"	Ruudut 516-518/758 1. tasossa, tornikuva	"
52474	"	Ruudut 514-516/758 1. tasossa, tornikuva	"
52475	"	Röykkiö ruudussa 502/758 1. tasossa, tornikuva	"
52476	"	Ruudut 9650/2748-2750, 9652/2748-2750 1. tasossa, tornikuva	"
52477	"	Ruutu 9652/9646 1. tasossa, tornikuva	"

<u>Neg. no</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	<u>Valok.</u>
52478	6 x 6	Ruutu 9648/2746 1. tasossa, tornikuva	T.S.
52479	"	Ruutu 9648/2744 1. tasossa, tornikuva	"
52480	"	Ruutu 9648/2742 1. tasossa, tornikuva	"
52481	"	Ruudut 9650/2744-2746 1. tasossa, tornikuva	"
52482	6 x 7	Kivet ruudussa 9648/2754 1. tasossa etelästä	"
52483	"	Aluetta M 1. tasossa lounaasta	"
52484	"	Likamaaläikkä ruudussa 9650/2752 1. tasossa etelästä	"
52485	"	Hioin in situ ruudussa 9650/2752, 1. taso, pohjoisesta	"
52486	"	Kiviesineen teelmä in situ ruudussa 9648/2760, 2. taso, idästä	"
52487-88	"	Savitiivistekeskittymä ruudussa 9648/2760, 2. taso, kaakosta	"
52489	"	Röykkiö 11:n yli kulkeva koeoja 0-tasossa lännestä	"
52490-91	"	Likamaan ja palaneen maan läikät ruudussa 9648/2760 2. tasossa etelästä	"
52492	6 x 6	Ruudut 9648/2744-2746, 9650/2744-2746 1. tasossa, tornikuva	"
52493	"	Ruudut 9650/2744-2746, 9652/2744-2746 1. tasossa, tornikuva	"
52494	"	Ruudut 9650/2742-2744, 9652/2742-2744 1. tasossa, tornikuva	"
52495	"	Ruudut 9652/2740-2742, 9654/2740-2742 1. tasossa, tornikuva	"
52496	"	Ruudut 9650/2740-2742, 9652/2740-2742 1. tasossa, tornikuva	"
52497	"	Ruudut 9650/2736-2738, 9652/2738 1. tasossa, tornikuva	"

<u>Neg. no</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	<u>Valok.</u>
52498	6 x 6	Ruudut 9648/2738-2740, 9650/2738-2740 1. tasossa, tornikuva	T.S.
52499	"	Ruudut 514-516/758 1. tasossa, tornikuva	"
52500	"	Ruudut 500-502/758 1. tasossa, tornikuva	"
52501	"	Ruudut 9648/2758-2760, 9650/2758-2760 2. tasossa, tornikuva	"
52502	"	Ruudut 9648/2756-2758, 9650/2756-2758 2. tasossa, tornikuva	"
52503	"	Ruudut 9648/2752-2754, 9650/2752-2754 2. tasossa, tornikuva	"
52504	6 x 7	Alue M:n länsiosa 1. tasossa idästä	"
52505	"	Alue M 1. tasossa lännestä	"
52506	"	Kivet ruudussa 9648/2756 2. tasossa kaakosta	"
52507	"	Likamaaläikkä, jossa palaneita kiviä ruudussa 9652/2754 2. tasossa etelästä	"
52508	"	Paalunsija 3 2. tasossa etelästä	"
52509	"	Paalunsija 12 2. tasossa etelästä	"
52510	"	Paalunsija 5 2. tasossa etelästä	"
52511	"	Paalunsija 13 2. tasossa etelästä	"
52512	"	Likamaaläikkä ruuduissa 9650-9652/2748 2. tasossa etelästä	"
52513	"	Likamaaläikkä ruudussa 9652/2748 2. tasossa etelästä	"
52514-15	"	Alue M 2. tasossa lännestä	"
52516-17	"	Röykkiö 11:n yli kulkeva koeoja 1. tasossa lännestä	"
52518-19	"	Palaneen saven keskittymä ruudussa 9648/2760 3. tasossa etelästä	"
52520-21	"	Koeoja 9650/2756-2762 3. tasossa lännestä	"
52522	"	Paalunsija 3. pohjaan kaivettuna etelästä	"
52523	"	Paalunsijat 1 ja 2 3. tason alta etelästä	"

<u>Neg. no</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	<u>Valok.</u>
52524	6 x 6	Ruudut 9648/2748-2750, 9650/2748-2750 2. tasossa, tornikuva	T.S.
52525	"	Ruudut 9648/2744-2746, 9650/2744-2746 2. tasossa, tornikuva	"
52526	"	Ruudut 9650/2744-2746, 9652/2744-2746 2. tasossa, tornikuva	"
52527	"	Ruudut 9650/2748-2750, 9652/2748-2750 2. tasossa, tornikuva	"
52528	"	Ruudut 9650/2752-2754, 9652/2752-2754 2. tasossa, tornikuva	"
52529	"	Ruudut 9648/2740-2742, 9650/2740-2742 2. tasossa, tornikuva	"
52530	"	Ruudut 9652/2740-2742, 9654/2740-2742 2. tasossa, tornikuva	"
52531	"	Ruudut 9650/2736-2738, 9652/2738 2. tasossa, tornikuva	"
52532	"	Ruudut 9648/2758-2760, 9650/2758-2760 3. tasossa, tornikuva	"
52533	"	Ruudut 9648/2756-2758, 9650/2756-2758 3. tasossa, tornikuva	"
52534	"	Ruudut 9648/2752-2754, 9650/2752-2754 3. tasossa, tornikuva	"
52535	"	Ruudut 9650/2752-2754, 9652/2752-2754 3. tasossa, tornikuva	"
52536	6 x 7	Alue M:n länsipää 2. tasossa etelästä	"
52537	"	Nokimaaläikkä ruudussa 9648/2760 3. tasossa etelästä	"
52538	"	Neg. 52537:n nokimaaläikkä ja paalunsijat 1 ja 2 3. tasossa etelästä	"
52539	"	Nokimaaläikkä ruudussa 9650/2740 3. tasossa etelästä	"

<u>Neg. no</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	31 <u>Valok.</u>
52540-41	6 x 7	Paalunsija 8 3. tasossa etelästä	T.S.
52542	"	Paalunsija 23 3. tasossa idästä	"
52543	"	Paalunsija 14 3. tasossa idästä	"
52544	"	Alueen M suoleikkauksen eteläpään profiili idästä	"
52545	"	Röykkiö 11:n yli kulkeva koeoja 2. tasossa lännestä	"
52546-47	"	Alueen M itäosa 3. tasossa idästä	"
52548	"	Ruutu 9650/2760 4. tasossa idästä	"
52549	"	Alueen M itäosa 3. tasossa lännestä	C.C.
52550-51	"	Paalunsijat 1 ja 2 pohjaan kaivettuina etelästä	T.S.
52552-53	"	Alueen M länsiosa 3. tasossa etelästä	"
52554	"	Röykkiö 11:n yli kulkeva koeoja 3. tasossa lännestä	"
52555	"	Kivet ruuduissa 9648/2752-2754 3. tasossa lännestä	"
52556	6 x 6	Ruudut 9652/2740-2742, 9652/2740-2742 3. tasossa, tornikuva	"
52557	"	Ruudut 9650/2740-2742, 9652/2740-2742 3. tasossa, tornikuva	"
52558	"	Ruudut 9652/2740-2742, 9654/2740-2742 3. tasossa, tornikuva	"
52559	6 x 7	Paalunsija 16 pohjaan kaivettuna idästä	"
52560-61	"	Kaivauksen työntekijöitä ryhmäkuvassa	"
52562	"	Nokimaajuovat ruuduissa 9650/2758-2760 pohjaan kaivettuina lännestä	"
52563	"	Nokimaajuova ruudussa 9650/2760 pohjaan kaivettuna idästä	"
52564	"	Nokimaajuova ruudussa 9650/2758 pohjaan kaivettuna pohjoisesta	"
52565	"	Likamaajuova ruuduissa 9648/2756-2758 pohjaan kaivettuna etelästä	"
52566	"	Likamaajuova ruuduissa 9650/2756-9652/2754 pohjaan kaivettuna etelästä	"

<u>Neg. no</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	<u>Valok.</u>
52567	6 x 7	Liesi ruudussa 594/728 pohjaan kaivettuna etelästä	T.S.
52568	"	N-S -suuntaisen profiilin 742 ruutu 572/742 idästä	"
52569-71	"	N-S -linjan 2740 profiili idästä (panoraama)	"
52572	"	W-E -linjan 9656 profiili etelästä, ruudut 9659/2740-2744	"
52573	"	Ruutu 522/758 4. tasossa luoteesta	"
52574	"	Ruudut 506-508/770 3. tasossa etelästä	"
52575	"	Paalunsija 19 4. tasossa etelästä	"
52576	"	Koekaista P 1. tasossa pohjoisesta	"
52577	"	Kivet ja likamaaläikkä ruudussa 522/744 1. tasossa etelästä	"
52578	"	Ruudut 506-508/770 1. tasossa etelästä	"
52579	"	Koekaista P 0-tasossa pohjoisesta	"
52580	"	Paalunsija 19 3. tasossa etelästä	"
52581	"	Alueen M länsipää 4. tasossa pohjoisesta	"
52582	"	Ruutu 522/758 3. tasossa etelästä	"
52583	"	Koekaista P 0-tasossa pohjoisesta	"
52584-85	"	Keramiikkaa in situ ruudussa 9650/2740, 3. tason alta, etelästä	"
52586	"	Paalunsija 18 3. tasossa etelästä	"
52587	"	Paalunsija (?) ruudussa 508/770 pohjaan kaivettuna etelästä	"
52588	"	Paalunsija 19 3. tasossa etelästä	"
52589	"	Ruutu 514/744 2. tasossa etelästä	"
52590	"	Paalunsija 21 3. tasossa etelästä	"
52591	"	Ruudut 506-508/770 6. tasossa etelästä	"
52592	"	Ruutu 522/758 5. tasossa etelästä	"
52593	"	Koekaista P 3. tasossa pohjoisesta	"
52594-95	"	N-S -suuntainen profiili 504-508/760 lännestä	"

<u>Neg. no</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	<u>Valok.</u>
52596-97	6 x 7	Ruutu 514/744 3. tasossa etelästä	T.S.
52598	"	Ruutu 522/758 pohjaan kaivettuna etelästä	"
52599	"	Työkuva	E.M.
52600	"	Alue M pohjaan kaivettuna lännestä	T.S.
52601	"	Alue M pohjaan kaivettuna idästä	"
52602	"	Alue P 4. tasossa pohjoisesta	E.M.
52603-10	"	Yleiskuvia Ketohaasta 2.6.1980	C.C.
52611-12	"	Työkuvia	"
52613	"	Alue L koillisesta ennen kaivausta	"
52614	"	Alue J etelästä ennen kaivausta	"
52615	"	Alue J kaakosta ennen kaivausta	"
52616	"	Alue J etelästä ennen kaivausta	"
52617	"	Alue J luoteesta ennen kaivausta	"
52618	"	Työkuva	E.M.
52619	"	Työkuva	"
52620	"	Alue L 0-tasossa lännestä	"
52621	"	Alue L 0-tasossa kaakosta	"
52622	"	Kivimurennos ruudussa 592/722 0-tasossa kaakosta	"
52623	"	Aurinkokivi ruudussa 592/716 0-tasossa etelästä	"
52624	"	Ruudut 572-574/742 0-tasossa etelästä	"
52625	"	Alue N paalutettuna koillisesta	"
52626	"	Alue N paalutettuna kaakosta	"
52627	"	Alue N paalutettuna kaakosta	"
52628	"	Alue N paalutettuna idästä	"
52629	"	Alue N paalutettuna koillisesta	"
52630	"	Alue K 1. tasossa kaakosta	"
52631	"	Alue L 1. tasossa etelästä	"
52632	"	Ruutu 596/728 2. tasossa etelästä	"
52633	"	Alueen N pohjoisosa 0-tasossa pohjoisesta	"

<u>Neg. no</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	<u>Valok.</u>
52634	6 x 7	Alueen N eteläosa etelästä 0-tasossa	E.M.
52635	"	Alueen N eteläosa 0-tasossa pohjoisesta ylhäältä	"
52636	"	Alueen N pohjoisosa 0-tasossa etelästä ylhäältä	"
52637	"	Alueen N keskiosa 0-tasossa ylhäältä	"
52638	"	Alue J 3. tasossa pohjoisesta	"
52639	"	Alue J 3. tasossa etelästä	"
52640	"	Alue K 2. tasossa etelästä	"
52641	"	Ruutu 596/728 3. tasossa etelästä	"
52642	"	Ruutu 518/758 1. tasossa etelästä	"
52643	"	Alue K 3. tasossa kaakosta	"
52644	"	Alue O paalutettuna pohjoisesta	"
52645	"	Alue O paalutettuna etelästä	"
52646	"	Alue N 1. tasossa pohjoisesta ruudusta 510/758 alkaen	"
52647	"	Alue N 1. tasossa etelästä ruudusta 504/758 alkaen	"
52648	"	Alue N 1. tasossa pohjoisesta ruudusta 502/758 alkaen	"
52649	"	Alue O paalutettuna lounaasta	"
52650	"	Alueen N eteläosa 1. tasossa etelästä	"
52651	"	Liesi ruudun 596/728 profiilissa luoteesta	"
52652	"	Ruutu 592/728 4. tasossa koillisesta	"
52653	"	Ruutu 518/758 2. tasossa etelästä	"
52654	"	Ruutu 574/742 4. tasossa lännestä	"
52655	"	Ruutu 572/742 4. tasossa idästä	"
52656	"	Kaivausalue 0:n itäpäähän lähellä olleet suuret kivet idästä	"
52657	"	Ruutu 572/742 5. tasossa idästä	"
52658	"	Ruutu 570/718 3. tasossa lännestä	"
52659	"	Alue O 0-tasossa pohjoisesta	"

<u>Neg. no</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	<u>Valok.</u>
52660	6 x 7	Alue O 0-tasossa etelästä	E.M.
52661	"	Ruutu 574/742 5. tasossa lännestä	"
52662	"	Alueen N keskiosa 2. tasossa etelästä	"
52663	"	" " " "	"
52664	"	Ruutu 572/742 6. tasossa lännestä	"
52665	"	Ruutu 570/718 4. tasossa lännestä	"
52666	"	Alueen N eteläosa 2. tasossa etelästä	"
52667	"	Alue J 5. tasossa lännestä	"
52668	"	Alueen J likamaa 5. tasossa luoteesta	"
52669	"	Alueen N keskiosa 2. tasossa pohjoisesta	"
52670	"	Ruutu 572/742 7. tasossa idästä	"
52671	"	Alue J 7. tasossa luoteesta	"
52672-74	"	O:n itäpuolella oleva rakennuksen peruskaivanto kaakosta"	"
52675	"	Ruutu 572/742 8. tasossa idästä	"
52676	"	Alue J 8. tasossa luoteesta	"
52677	"	Ruutu 572/742 9. tasossa idästä	"
52678	"	Alue O 1. tasossa pohjoisesta	"
52679	"	Alue O, ruudut 520-522/770 1. tasossa ylhäältä	"
52680	"	" " " " " "	"
52681-82	"	" ruutu 518/770 " "	"
52683-84	"	" " 516/770 " "	"
52685-86	"	" ruudut 512-514/770 " "	"
52687-88	"	" " 508-510/770 " "	"
52689-90	"	" " 502-504/770 " "	"
52691-92	"	" " 504-506/770 " "	"
52693	"	Ruudun 572/716 pohjaan kaivettu kuoppa	"
52694	"	Ruutu 572/742 9. tasossa idästä	"
52695	"	Alue O 1. tasossa etelästä	"
52696	"	Ruutu 572/745 9. tasossa (koilliskulma) etelästä	"
52697	"	Alue J pohjatasossa likamaan poiston jälkeen	"
52698	"	Ruutu 552/758 1. tasossa etelästä	"

<u>Neg. no</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	36 <u>Valok.</u>
52699	6 x 7	Ruutu 518/758 pohjatasossa (=3. ja 4.) etelästä	E.M.
52700-01	"	" 594/728 2. tasossa etelästä	"
52702	"	Alueen N eteläpuoli 3. tasossa etelästä	"
52703	"	" " " pohjoisesta	"
52704-05	"	" keskiosa " etelästä	"
52706	"	" " " pohjoisesta	"
52707	"	Lähikuva profiilista ruudussa 504/758a idästä	"
52708	"	Profiililinja 758 ruudusta 504 pohjoiseen, kuva kaakosta	"
52709	"	Profiilin 758 keskiosan pohjoisosa koillisesta	"
52710	"	Ruutujen ~~496-498~~ /758 profiili idästä	"
52711	"	Ruutujen 492-494/758 profiili idästä	"
52712	"	Ruudun 490/758 profiili idästä	"
52713	"	Yksityiskohtakuva profiilista ruudussa 494a/758 idästä	"
52714	"	Ruutu 594/728 4. tasossa etelästä	"
52715	"	Ruudun 506/758 profiili idästä	"
52716-17	"	Alueen O pohjoisinta ruutua 2. tasossa ylhäältä	"
52718	"	Alue O 2. tasossa pohjoisesta	"
52719-21	"	" ruudut 516-518/770 2. tasossa ylhäältä	"
52722-23	"	" " 512-514/770 " puusta	"
52724-25	"	" " 508-510/770 " ylhäältä	"
52726-27	"	" eteläisimmät ruudut " "	"
52728-29	"	" ruutu 506/770 2. tasossa ylhäältä	"
52730-31	"	" 2. tasossa etelästä	"
52732-33	"	Alueen N keskiosa 4. tasossa ylhäältä	"
52734-35	"	Liesi ruudussa 594/728 5. tasossa pohjoisesta	"
52736	"	Alueen N keskiosa 4. tasossa etelästä	"
52737	"	Röykkiö no 2 etelälounaasta, v:n 1914 kaivausalue mittanauhalla rajoitettuna	"
52738-39	"	Ruudut 496-498/758 4. tasossa	"
52740-41	"	Alueen N 3 eteläisintä ruutua 4. tasossa	"
52742	"	Ruutu 522/758 3. tasossa idästä	"

<u>Neg. no</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	37 <u>Valok.</u>
53056	6 x 7	Liesi ruudussa 594/728 6. tasossa koillisesta	E.M.
53057	"	Alueen N keskiosa pohjaan kaivettuna etelästä	"
53058	"	Alueen O eteläosa " " pohjoisesta	"
53059	"	Alue P pohjaan kaivettuna pohjoisesta	"
53060	"	Ruutu 522/758 pohjaan kaivettuna lounaasta	"
53061	"	" 514/744 " " etelästä	"
53062	"	" 508/770 " " "	"
53063	"	Alue O 3. tasossa pohjoisesta	"
53064	"	" " etelästä	"

DIALUETTELO

<u>Dian no</u>	<u>Dupl.</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	<u>Valok.</u>
4614		24 x 36	Turvetta poistetaan alueella M	T.S.
4615		"	Alue J 3. tasossa pohjoisesta	E.M.
4616		"	Savitiivistekeskittymä ruudussa 9648/2760, 2. taso etelästä	T.S.
4617		"	Ruutu 574/742 4. tasossa lännestä	E.M.
4618		"	" " " " idästä	"
4619		"	Alue M 2. tasossa lännestä	T.S.
4620		"	Röykkiö 11:n yli kulkeva koeoja 1. tasossa lännestä	"
4621		"	Savitiivistekeskittymä ruudussa 9648/2760 3. tasossa etelästä	"
4622		"	Koeoja 9650/2756-9650/2762 lännestä	"
4623		"	Paalunsija 3 pohjaan koverrettuna etelästä	"
4624		"	Paalunsijat 1 ja 2 3. tason alta etelästä	"
4625		"	Nokimaaläikkä ruudussa 9648/2760 3. tasossa etelästä	"
4626		"	Edellisessä diassa näkyvä nokimaaläikkä sekä paalunsijat 1 ja 2 3. tasossa etelästä	"
4627		"	Nokimaaläikkä ruudussa 9650/2740 3. tasossa etelästä	"
4628		"	Paalunsija 8 3. tasossa etelästä	"
4629		"	" 23 " " "	"
4630		"	Steriili esimerkkiprofiili hiekkakuopan lähellä, kaivausalueesta pohjoiseen	"
4631		"	Kiveystä ja nokimaata sisältävä koekuoppa, koordinaatit 986, 283	"
4632		"	Paalunsija 14 3. tasossa idästä	"
4633		"	Suoleikkauksen profiili alueella M idästä	"
4634		"	Alueen M itäosa 3. tasossa lännestä	"
4635		"	Ruudun 9650/2752 eteläprofiili pohjoisesta	"

<u>Dian no</u>	<u>Dupl.</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	<u>Valok.</u>
4636		24 x 36	Ruutu 9650/2760 4. tasossa idästä	T.S.
4637		"	Ruudut 9648/2758, 9648/2760, 9650/2758 ja 9650/2760 3./4. tasossa lännestä	C.C.
4638		"	Paalunsijat 1 ja 2 pohjaan koverrettuina etelästä	T.S.
4639		"	Alueen M länsipää 3. tasossa etelästä	"
4640		"	Paltan maita	"
4641		"	Ketomäki	"
4642		"	Saaren torppa	"
4643		"	Palomäki	"
4644		"	Klaavu	"
4645		"	Kupila	"
4646		"	Veitakkala	"
4647		"	Viljamakasiini	"
4648		"	Isonkylän harjujakso joen yli etelästä	"
4649		"	Likamaa-alueet ruuduissa 9650/2758-9650/2760 poh- jaan koverrettuina lännestä	"
4650		"	Likamaakuoppa ruudussa 9650/2760 pohjaan kover- rettuna idästä	"
4651		"	Likamaakuoppa ruudussa 9650/2758 pohjaan kover- rettuna pohjoisesta	"
4652		"	Likamaajuova ruudussa 9648/2756 pohjaan koverret- tuna etelästä	"
4653		"	Likamaajuova ruuduissa 9650/2756-9652/2754 poh- jaan koverrettuna etelästä	"
4654		"	Liesi ruudussa 594/728 pohjaan koverrettuna ete- lästä	"
4655		"	N-S-suuntaisen profiilin 572/742-576/746 ruutu 742 idästä	"
4656		"	Alueen M länsiosa 4. tasossa pohjoisesta	"
4657		"	Alueen M profiileja kaivetaan	"
4658		"	Kaistan P pohjoisosa 0-tasossa pohjoisesta	"

<u>Dian no</u>	<u>Dupl.</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	<u>Valok.</u>
4659		24 x 36	Keramiikkaa in situ ruudussa 9650/2740, 3. ta- son alta etelästä	T.S.
4660		"	Keramiikkaa in situ ruudussa 9650/2740, 3. ta- son alta etelästä	"
4661		"	Paalunsija 18 3. tasossa etelästä	"
4662		"	Paalunsija ruudussa 508/770 pohjaan koverrettuna etelästä	"
4663		"	N-S-linjan 2740 profiili idästä	"
4664		"	Ruutujen 9656/2740-9656/2744 profiili 3. tasossa etelästä	"
4665		"	Ruutujen 9648/2756-9648/2758 profiili 3. tasossa etelästä	"
4666		"	Alue P 2. tasossa pohjoisesta	"
4667		"	Ruudut 506/770-508/770 5. tasossa etelästä	"
4668		"	Ruutu 522/744 2. tasossa etelästä	"
4669		"	Kivet ruuduissa 506/770-508/770 6. tasossa etelästä	"
4670		"	Paalunsija 21 3. tasossa etelästä	"
4671		"	Ruutu 514/744 2. tasossa etelästä	"
4672		"	Ruutu 522/758 5. tasossa etelästä	E.M.
4673		"	N-S-suuntainen profiili 504/760-508/760 lännestä	"
4674		"	Ruutu 514/728 6. tasossa koillisesta	"
4675		"	Alueen N keskiosa pohjaan kaivettuna pohjoisesta	"
4676		"	Ruudut 572/742-574/742 1. tasossa etelästä	"
4677		"	" 594/728-596/728 " " "	"
4678		"	Ruutu 596/728 2. tasossa etelästä	"
4679		"	Alueen N pohjoisosa 0-tasossa pohjoisesta	"
4680		"	" " eteläosa " " "	"
4681		"	" " pohjoisosa " " etelästä	"
4682		"	" " keskiosa " " ylhäältä idästä	"
4683		"	Ruudut 572/742-574/742 2. tasossa etelästä	"
4684		"	Ruutu 596/728 3. tasossa etelästä	"

<u>Dian no</u>	<u>Dupl.</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	<u>41 Valok.</u>
4685		24 x 36	Ruutu 518/758 1. tasossa etelästä	E.M.
4686		"	Alue K 3. tasossa kaakosta	"
4687		"	" 0 paalutettuna pohjoisesta	"
4688		"	" " " etelästä	"
4689		"	" N 1. tasossa etelästä	"
4690		"	" " " " pohjoisesta	"
4691		"	" " " " etelästä	"
4692		"	" 0 paalutettuna lounaasta	"
4693		"	Alueen N eteläosa 1. tasossa etelästä	"
4694		"	Liesi ruudun 596/728 profiilissa luoteesta	"
4695		"	Ruutu 596/728 4. tasossa koillisesta	"
4696		"	Likamaaläikkä ruudussa 579/716 4. tasossa	"
4697		"	Ruutu 518/758 2. tasossa etelästä	"
4698		"	Suuria kiviä alueen 0 eteläpäässä, idästä	"
4699		"	Ruutu 572/742 5. tasossa idästä	"
4700		"	" 570/718 3. " lännestä	"
4701		"	Alue 0 0-tasossa pohjoisesta	"
4702		"	" " " " etelästä	"
4703		"	Ruutu 574/742 5. tasossa lännestä	"
4704		"	" " 6. " idästä	"
4705		"	" 570/718 4. " lännestä	"
4706		"	Ruudut 504/770-506/770 1. tasossa ylhäältä	"
4707		"	Alue 0 1. tasossa etelästä	"
4708		"	Profiili 546/758 idästä	"
4709		"	Alueen 0 kaksi pohjoisinta ruutua 2. tasossa ylhäältä	"
4710		"	Ruudut 516/770-518/770 2. tasossa ylhäältä	"
4711		"	" 512/770-514/770 " " "	"
4712		"	" 508/770-512/770 " " "	"
4713		"	Alueen 0 eteläisimmät ruudut 2. tasossa ylhäältä	"
4714		"	Ruutu 506/770 2. tasossa ylhäältä	"

<u>Dian no</u>	<u>Dupl.</u>	<u>Koko</u>	<u>Kuvateksti</u>	<u>Valok.</u>
4715		24 x 36	Alue O 2. tasossa etelästä	E.M.
4716		"	Alueen N keskiosa 4. tasossa ylhäältä pohjoisesta "	"
4717		"	Ketohaaran röykkiö no 2 etelälounaasta, Hackmanin kaivausalue rajattu mittanauhalla	"
4718		"	Alueen N kolme eteläisintä ruutua 4. tasossa ylhäältä	"

Myös arkeologian laitoksella on aiheeseen liittyvä diakokoelma.

SALO KETOHAKA 1978 - 1980

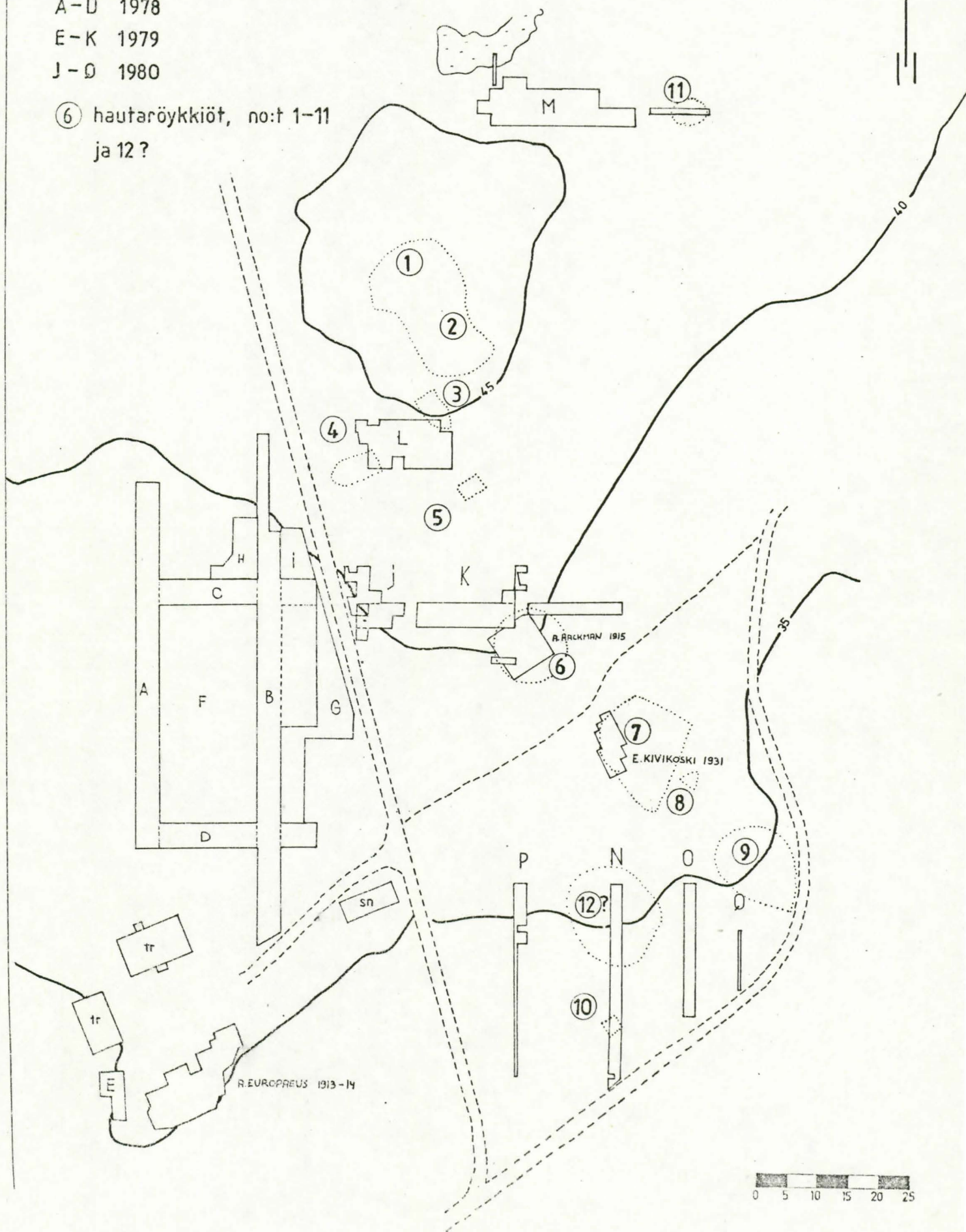
Tutkimusalueen yleiskartta

A-D 1978

E-K 1979

J-O 1980

⑥ hautaröykkiöt, no:t 1-11
ja 12?

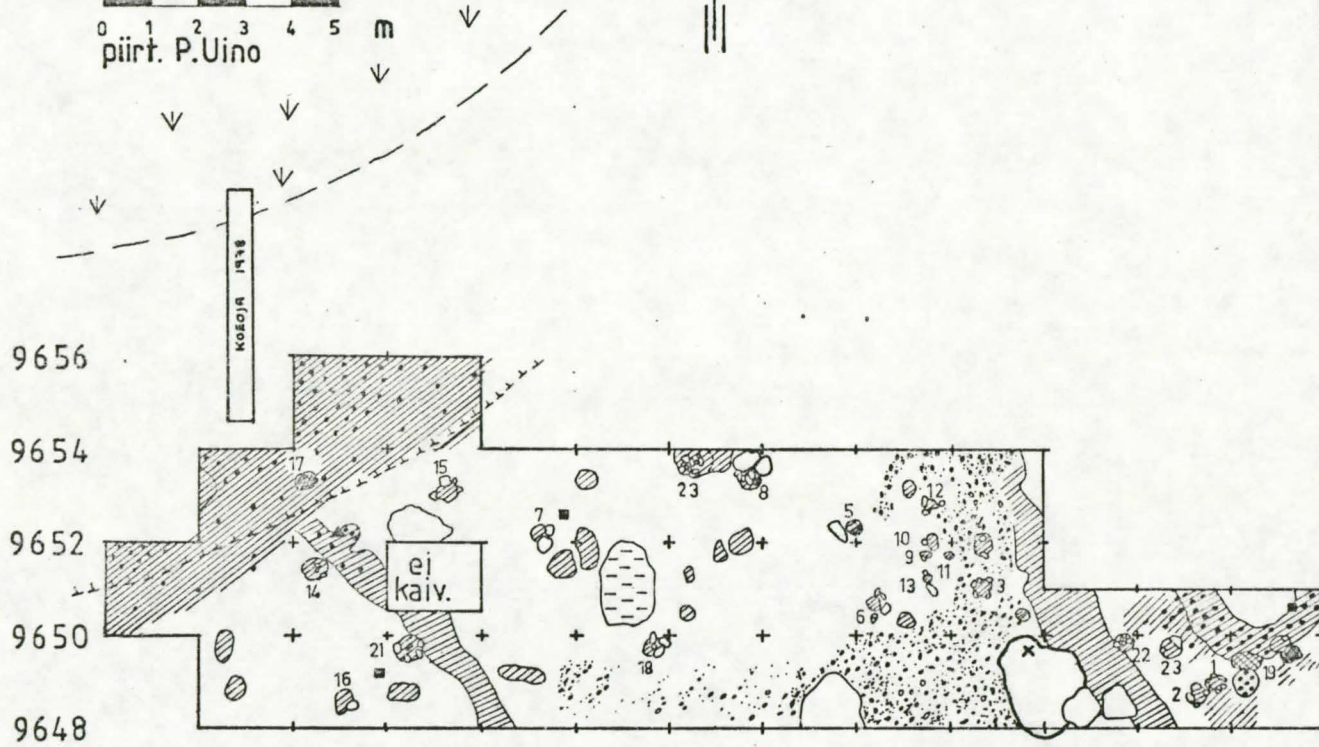

SALO ISOKYLÄ KETOHAKA

C.Carpelan - P.Uino 1980

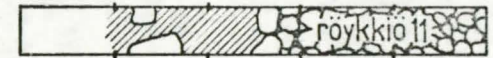
suosilmä alue M

kaivausalan yleiskartta

0 1 2 3 4 5 m
piirt. P.Uino

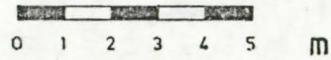
Karttamerkit:

- paalunsijat 1 - 23
- likamaa
- noki ja hiili
- palanut hiekka
- siltti
- kivikko
- palanut savi
- kiviesine
- saviastia
- paksu turve
- kiintopiste 44,86 m mpy

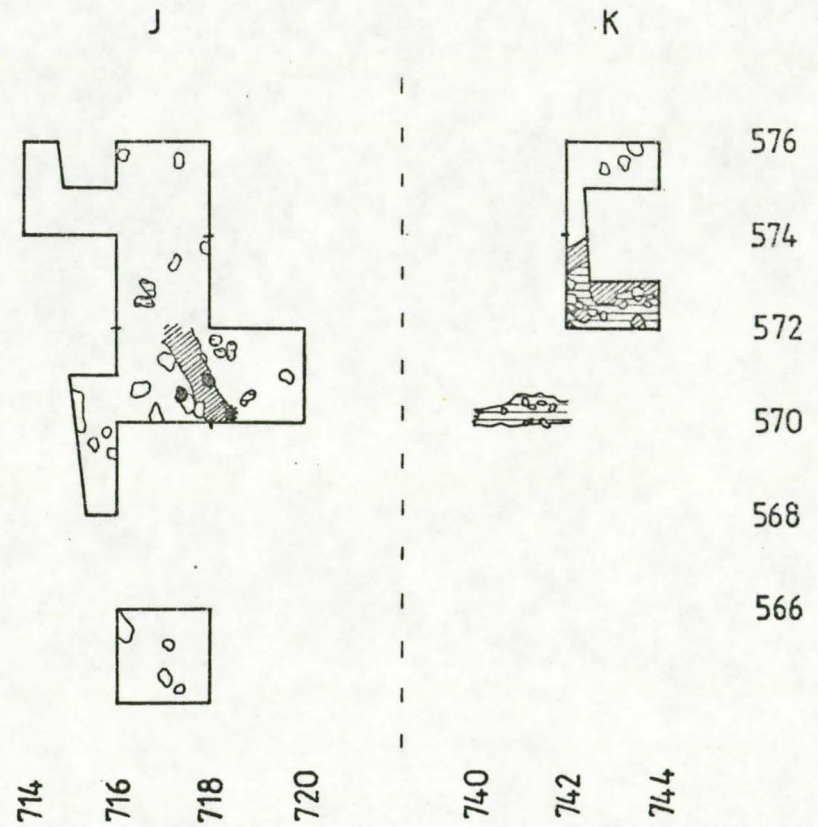
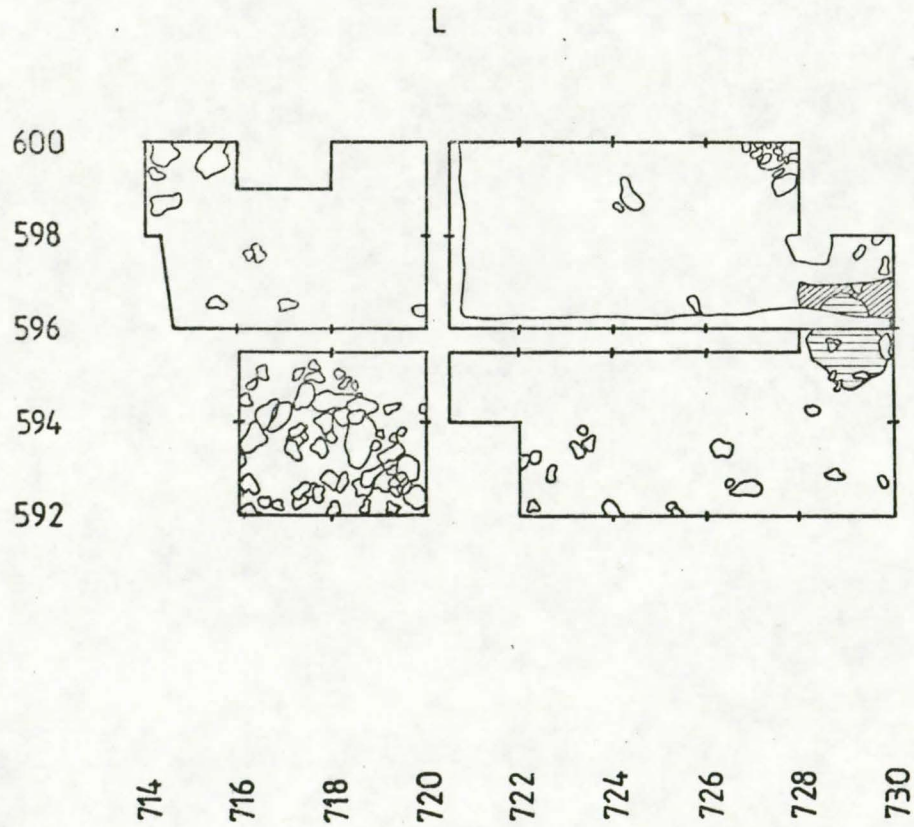
2736 2738 2740 2742 2744 2746 2748 2750 2752 2754 2756 2758 2760 2762 2764 2766 2768 2770 2772 2774

SALO IŠOKYLÄ KETOHAKA
 C.Carpelan – M.Schauman-Lönnqvist 1980
 alueet L, J ja K
 kaivausalojen yleiskartta

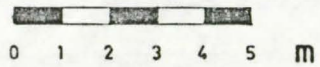

piirt. H.Kotivuori

- likamaa
- nokimaa
- siltti
- palanut savi
- * palanutta luuta

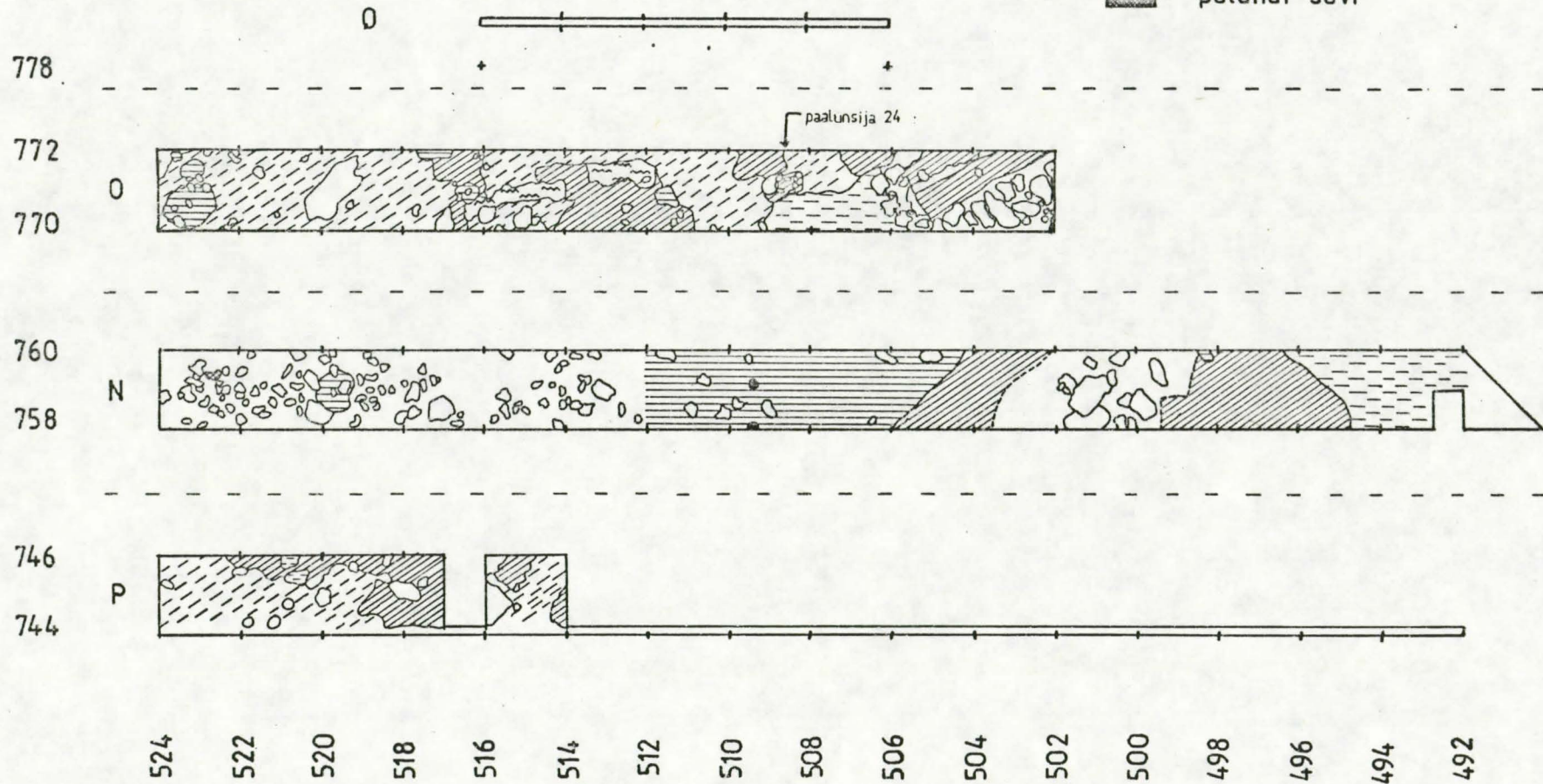

SALO ISOKYLÄ KETOHAKA
 C.Carpelan – M.Schauman-Lönnqvist 1980
 alueet P, N, O ja D
 kaivausalan yleiskartta

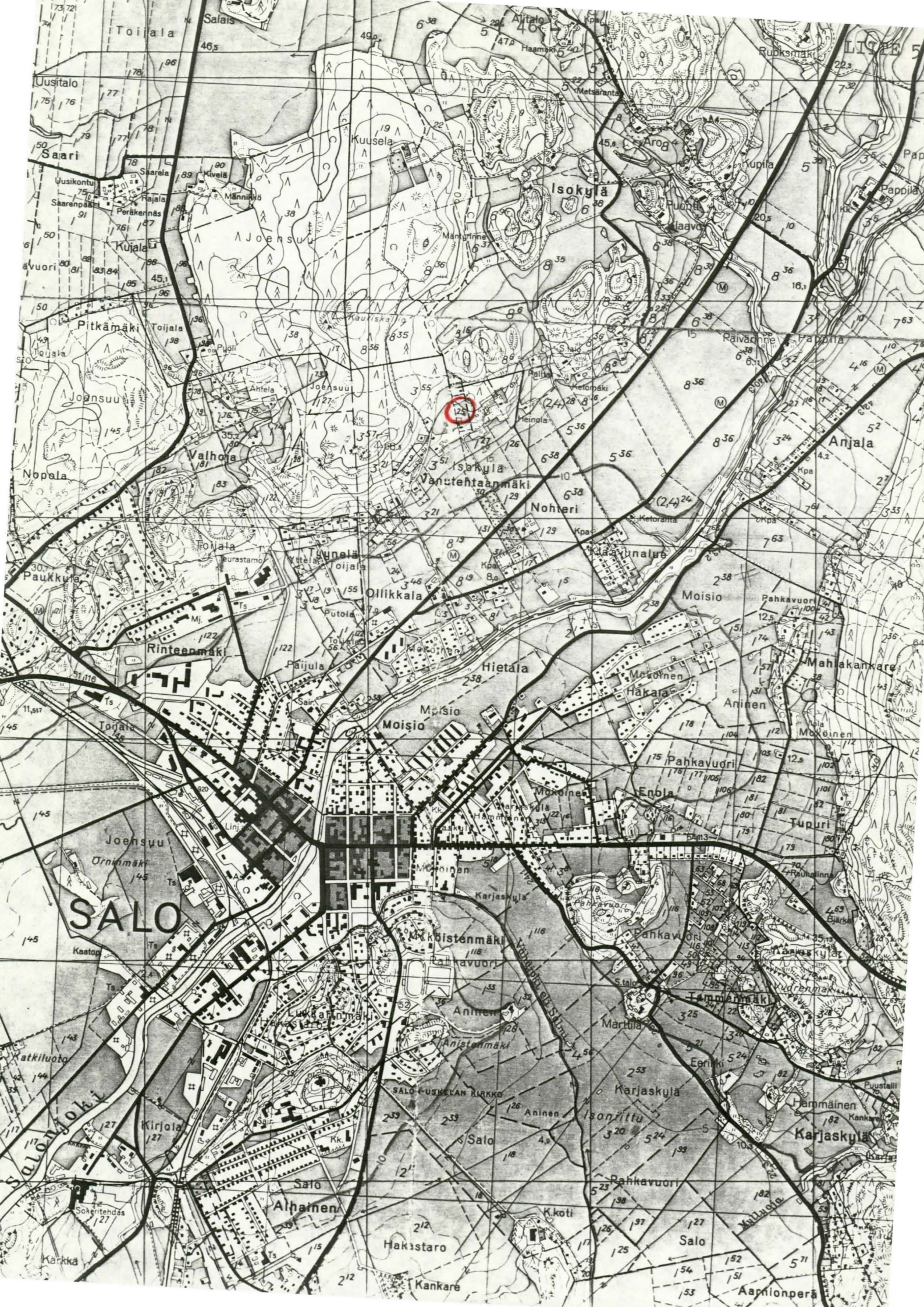

piirt. H.Kotivuori

- likamaa
- heikko likamaa
- palanut hiekka
- nokimaa
- siltti
- ruostepitoisuutta
- palanut savi

SALO ISOKYLÄ KETOHAKA

52451

YLEISKUVA ALUEESTA M ENNEN KAI-
VAUSTA, SE.

52561

KAIVAUKSEN TYÖNTEKIJÖITÄ RYHMÄ-
KUVASSA.

52454

ALUE M O-TASOSSA, E.

52456

ALUE M O-TASOSSA, W.

52461

ALUE M 1. TASOSSA, E.

52505

ALUE M 1. TASOSSA, W.

52483

ALUETTA M 1. TASOSSA, SW.

52504

ALVEEN M LÄNSIOSA 1. TASOSSA, E.

52514

ALUE M 2. TASOSSA, W.

52536

ALVEEN M LÄNSIPÄÄ 2. TASOSSA, S.

52547

ALVEEN M ITÄPÄÄ 3. TASOSSA, E.

52549

ALVEEN M ITÄPÄÄ 3. TASOSSA, W.

52553

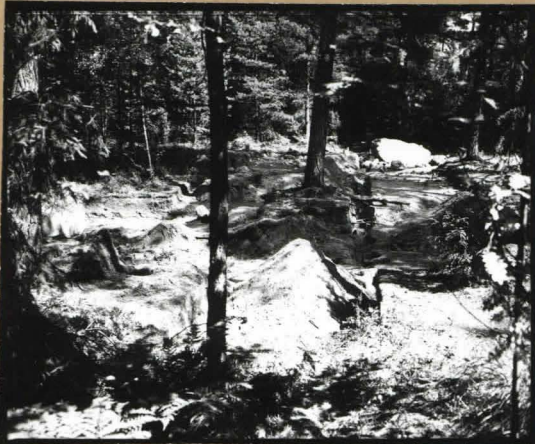
ALVEEN M LÄNSIOSA 3. TASOSSA, S.

52581

ALVEEN M LÄNSIOSA 4. TASOSSA, N.

52600

ALVE M POHJAAN KAIVETTUNA, W.

52601

ALVE M POHJAAN KAIVETTUNA, E.

52521

KOEDJA 9650/2756 - 2762
3. TASOSSA, W.

52489

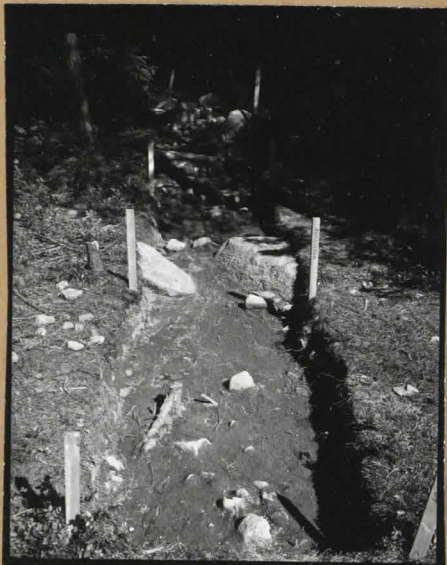
RÖYKKIÖ 11:N YLI KULKEVA
KOEJOJA 0-TASOSSA, W.

52516

RÖYKKIÖ 11:N YLI KULKEVA
KOEJOJA 1. TASOSSA, W.

52545

RÖYKKIÖ 11:N YLI KULKEVA
KOEJOJA 2. TASOSSA, W.

52554

RÖYKKIÖ 11:N YLI KULKEVA
KOEJOJA 3. TASOSSA, W.

52455

KIVET RUUDUSSA 9648/2756
0-TASSOSSA, W.

52459

LIKAMAARENGAS RUUDUSSA 9648/
2748 1.TASSOSSA, N.

52457

KIVET RUUDUISSA 9648/2752-
2754 1. TASSOSSA, W.

52482

KIVET RUUDUSSA 9648/2754
1. TASSOSSA, S.

52460

LIKAMAARENGAS RUUDUSSA 9650/
2752 1. TASSOSSA, N.

52484

LIKAMAARENGAS RUUDUSSA 9650/
2752 1. TASSOSSA, S.

52506

KIVET RUUDUSSA 9648/2756
2. TASOSSA, SE.

52491

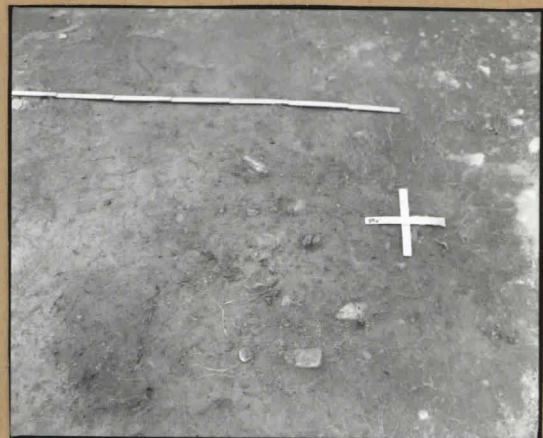
LIKAMAAN JA PALANEEN MAAN
LÄIKKÄT RUUDUSSA 9648/2760,
2. TASOSSA, S.

52488

SAVITIIVISTEKESKITTYMÄ RUUDUSSA
9648/2760 2. TASOSSA, SE.

52512

LIKAMAALÄIKKÄ RUUDUISSA 9650/
2748 - 9652/2748 2. TASOSSA, S.

52513

LIKAMAALÄIKKÄ RUUDUSSA
9652/2748 2. TASOSSA, S.

PAALUNSIJAT 2 JA 23

52507

PALANEITA KIVIÄ JA LIKAMAALÄIKKÄ
RUUDUSSA 9652/2754
2. TASOSSA, S.

PAALUNSIJA 4

52555

KIVET RUUDUISSA 9648/
2752 - 2754 3. TASOSSA, W.

52518

PALANEEN SAVEN KESKITTYMÄ
RUUDUSSA 9648/2760 3. TASOSSA, S.

52537

NOKIMAALÄIKKÄ RUUDUSSA
9648/2760 3. TASOSSA, S.

52539

NOKIMAALÄIKKÄ RUUDUSSA
9650/2740 3. TASOSSA, S.

KUVATAULU 14

52548

NOKIMAAJUOVA RUUDUSSA 9650/
2760 4. TASOSSA, E.

52565

LIKAMAAJUOVA RUUDUSSA 9648/
2756-2758 POHJAAN KAIVETTUNA, S.

52566

LIKAMAAJUOVA RUUDUSSA
9650/2756-9652/2754
POHJAAN KAIVETTUNA, S.

52562

NOKIMAAJUOVAT RUUDUSSA
9650/2758-2760 POHJAAN
KAIVETTUNA, W.

52564

NOKIMAAJUOVA RUUDUSSA 9650/2758
POHJAAN KAIVETTUNA, N.

52563

NOKIMAAJUOVA RUUDUSSA 9650/2760
POHJAAN KAIVETTUNA, E.

PAALUNSIJOJA:

52523

PAALUNSIJAT 1 JA 2
TASON 2 ALTA, S

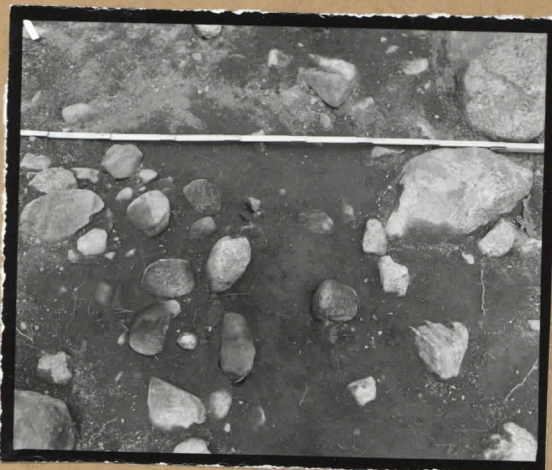
52538

PAALUNSIJAT 1 JA 2
TASO 3, S

52550

PAALUNSIJAT 1 JA 2
POHJAAN KOVERRETTUNA, S

52508

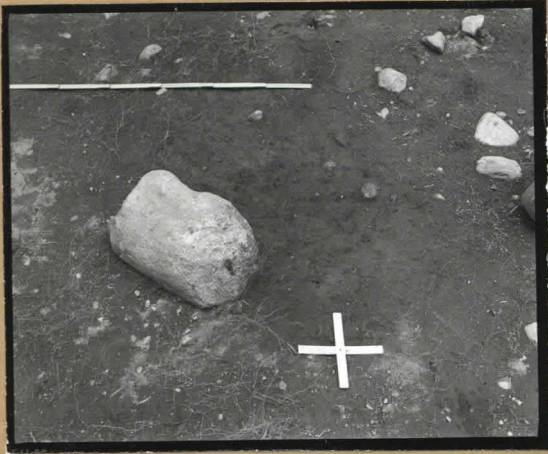
PAALUNSIJA 3
TASO 2, S

52522

PAALUNSIJA 3
POHJAAN KOVERRETTUNA, S

PAALUNSIJOJA:

52510

PAALUNSIJA 5
TASO 2, S

52540

PAALUNSIJA 8
TASO 3, S

52509

PAALUNSIJA 12
TASO 2, S

52511

PAALUNSIJA 13
TASO 2, S

52543

PAALUNSIJA 14
TASO 3, E

52559

PAALUNSIJA 16
POHJAAN KOVERRETTUNA, E

PAALUNSIJOJA:

52586

PAALUNSIJA 18
TASO 3, S

52580

PAALUNSIJA 19
TASO 3, S

52590

PAALUNSIJA 21
TASO 3, S

52542

PAALUNSIJA 23
TASO 3, E

52544

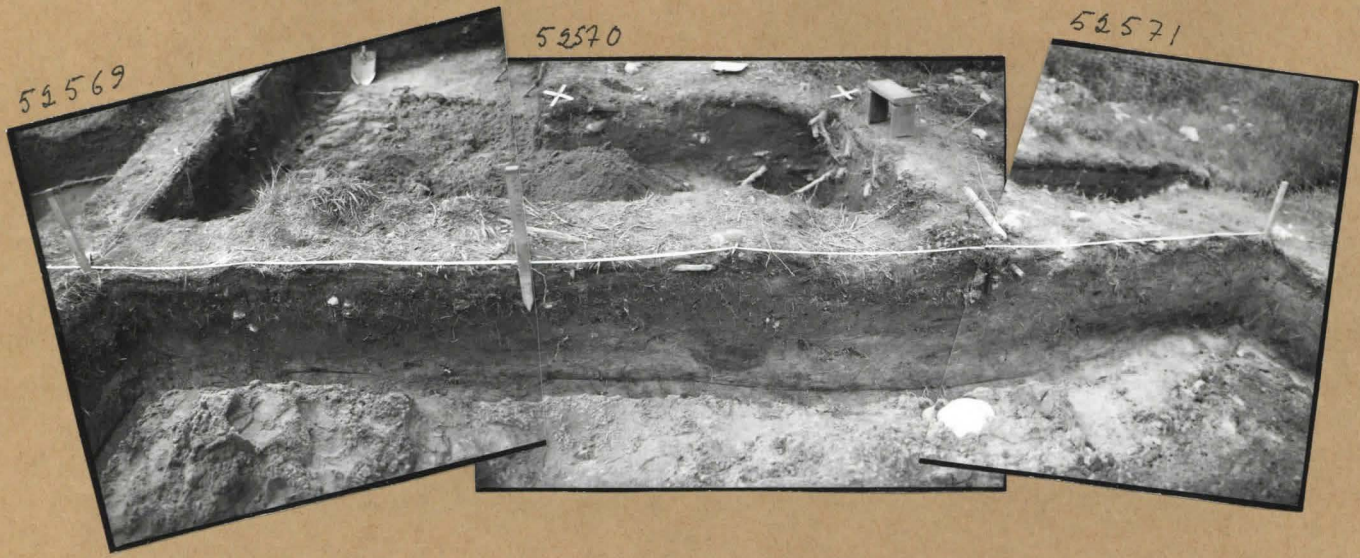

ALVEEN M SUOLEIKKAUKSEN
ETEELÄPÄÄN PROFILI, E.

52572

W-E-LINJAN 9656 PROFILI
9656/2740-2744, S.

52569

52570

52571

PANORAAMA: N-S-LINJAN 2740 PROFILI, E.

52485

H10IN IN SITU RUUDUSSA 9650/2752,
1. TASO, N.

52486

KIVIESINEEN TEELMA IN SITU
RUUDUSSA 9648/2760, 2. TASO, E.

52584

KERAMIikka IN SITU RUUDUSSA
9650/2740, 3. TASON ALTA, S.

52607

KETOHAAN ETELÄRINNETTÄ ENNEN
KAIVAUSTA, NW.

52608

KETOHAAN ETELÄRINNETTÄ ENNEN
KAIVAUSTA, NW.

52609

KETOHAAN ETELÄRINNETTÄ ENNEN
KAIVAUSTA, SE.

52615

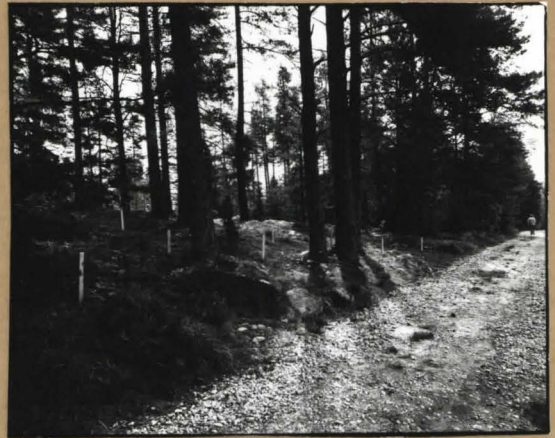
ALUE J PAALUTETTUNA, SE.

52616

ALUE J PAALUTETTUNA, S.

52617

ALUE J PAALUTETTUNA, NW.

52625

ALUE N PAALUTETTUNA, NE.

52626

ALUE N PAALUTETTUNA, SE.

52627

ALUE N PAALUTETTUNA, SSE.

52628

ALUE N PAALUTETTUNA, E.

52644

ALUE O PAALUTETTUNA, N.

52645

ALUE O PAALUTETTUNA, S.

52649

ALUE O PAALUTETTUNA, SW.

52672

ALVEEN O ITÄPUOLELLA OLEVA
RAKENNUKSEN PERUSKAIVANTO, NW.

52737

RÖYKKIÖ NO 2, V:N 1914 KAIVAUSS-
ALUE MITTANAUVHALLA RAJOITETTUNA,
SSW.

52620

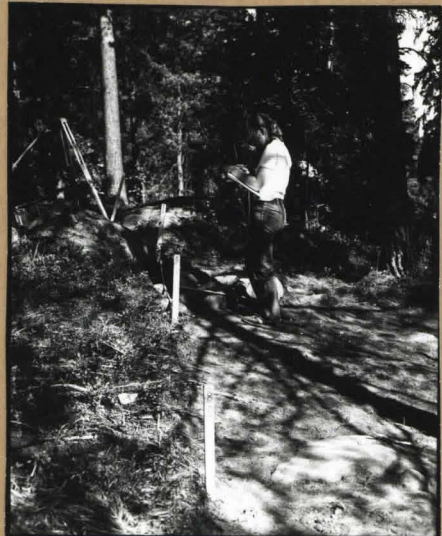
ALUE L O-TASOSSA, W.

52621

ALUE L O-TASOSSA, SE.

52619

TUIJA WALLENIUS PIIRTÄMÄSSÄ
ALUEELLA L.

52633

ALUEEN N POHJOISOSA O-TASOSSA, N.

52634

ALUEEN N ETELÄOSA O-TASOSSA, S.

52636

ALUEEN N POHJOISOSA O-TASOSSA
YLHÄÄLTÄ, S.

52637

ALUEEN N KESKIOSA O-TASOSSA
YLHÄÄLTÄ.

52659

ALUE O O-TASOSSA, N.

52660

ALUE O O-TASOSSA, S.

52579

ALUE P O-TASOSSA, N.

52630

ALUE K 1. TASOSSA, SE.

52631

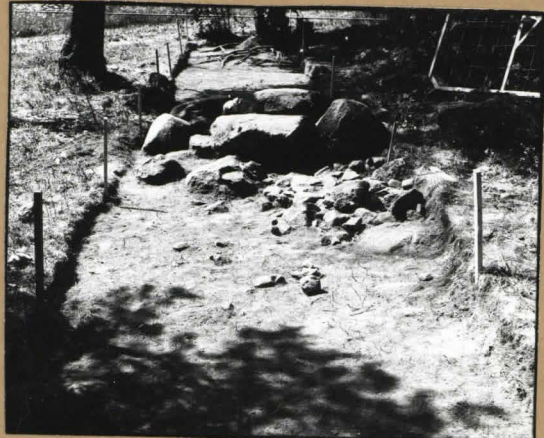
ALUEEN L RUUDUT 594-596/758
1. TASOSSA, S.

52650

ALUEEN N ETELÄ'OSA 1. TASOSSA, S.

52648

ALUE N 1. TASOSSA RUUDUSTA
502/758 ALKAEN, N.

52647

ALUE N 1. TASOSSA RUUDUSTA 504/
758 ALKAEN, S.

52646

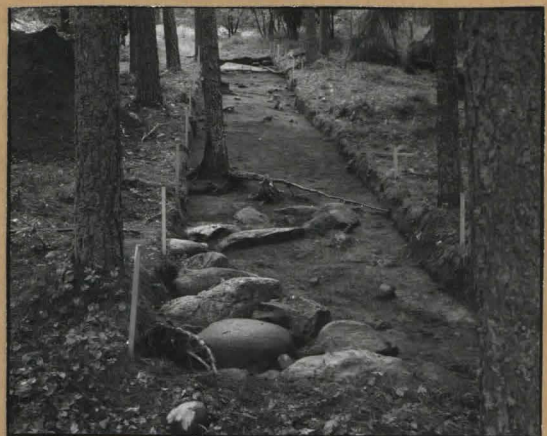
ALUE N 1. TASOSSA RUUDUSTA 510/
758 ALKAEN, N.

52678

ALUE O 1. TASOSSA, N.

52695

ALUE O 1. TASOSSA, S.

52576

ALUE P 1. TASOSSA, N.

52718

ALVE O 2. TASOSSA, N.

52730

ALVE O 2. TASOSSA, S.

52663

ALVEEN N KESKIOSA 2. TASOSSA, S.

52666

ALVEEN N ETELÄOSA 2. TASOSSA, S.

52669

ALVEEN N KESKIOSA 2. TASOSSA, N.

52638

ALVE J 3. TASOSSA, N.

52639

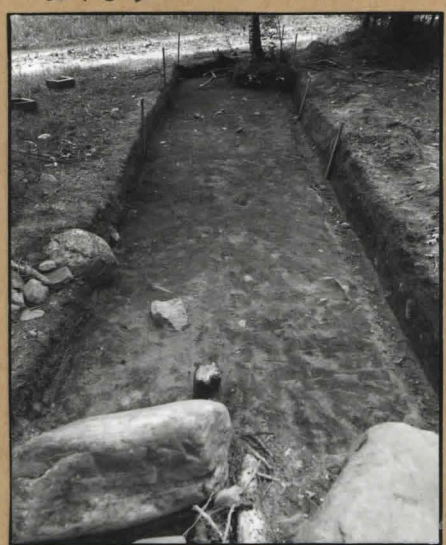
ALVE J 3. TASOSSA, S.

52643

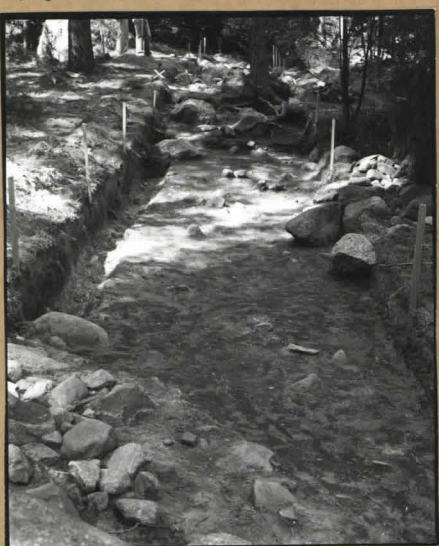
ALVE K 3. TASOSSA, SE.

52703

ALVEEN N ETELÄ'PUOLI 3. TASOSSA, N.

52705

ALVEEN N KESKIOSA 3. TASOSSA, S.

52706

ALVEEN N KESKIOSA 3. TASOSSA, N.

53063

ALUE O 3. TASOSSA, N.

53064

ALUE O 3. TASOSSA, S.

52593

ALUE P 3. TASOSSA, N.

52733

ALUEEN N KESKIOSA 4. TASOSSA, N.

52736

ALUEEN N KESKIOSA 4. TASOSSA, S.

52667

ALVE J 5. TASOSSA, W.

52671

ALVE J 7. TASOSSA, NW.

52676

ALVE J 8. TASOSSA, NW.

52697

ALVE J POHJATASOSSA LIKAMAAN
POISTAMISEN JÄLKEEN, NW.

53057

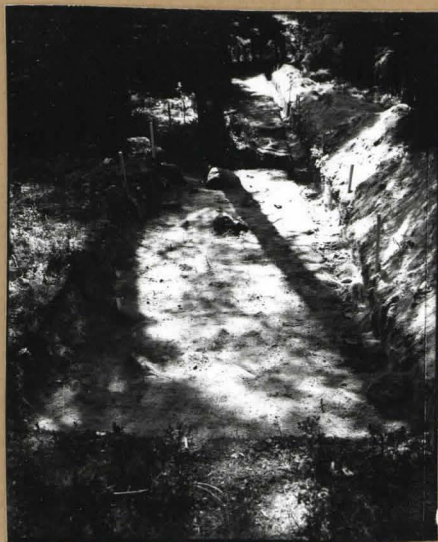
ALVEEN N KESKIOSA POHJAAN
KAIVETTUNA, S.

53058

ALVEEN O ETELA'OSA POHJAAN
KAIVETTUNA, N.

53059

ALVE P POHJAAN KAIVETTUNA, N.

52623

AURINKOKIVI RUUDUSSA 592/716
0-TASOSSA, S.
ALUE L

52475

RÖYKKIÖ RUUDUSSA 503/758
1. TASOSSA, TORNIKUVA.
ALUE N

52578

RUUDUT 506-508/770 1. TASOSSA, S.
ALUE O

52642

RUUTU 518/758 1. TASOSSA, S.
ALUE N

52577

KIVET JA LIKAMAALÄIKKÄ RUUDUSSA
522/744 1. TASOSSA, S.
ALUE P

52698

RUUTU 552/758 1. TASOSSA, S.
ALUE N

52589

RUUTU 514/744 2. TASOSSA, S.
ALUE P

52653

RUUTU 518/758 2. TASOSSA, S.
ALUE N

52700

RUUTU 594/728 2. TASOSSA, S.
ALUE L

52632

RUUTU 596/728 2. TASOSSA, S.
ALUE L

52574

RUUDUT 506-508/740 3. TASOSSA, S.
ALVE O

52596

RUUTU 514/744 3. TASOSSA, S.
ALVE P

52582

RUUTU 522/758 3. TASOSSA, S.
ALVE N

52742

RUUTU 522/758 3. TASOSSA, E.
ALVE N

52658

RUUTU 570/718 3. TASOSSA, W.
ALVE J

52699

RUUTU 518/758 3./4. (POHJA-)TASOSSA, S.
ALUE N

52573

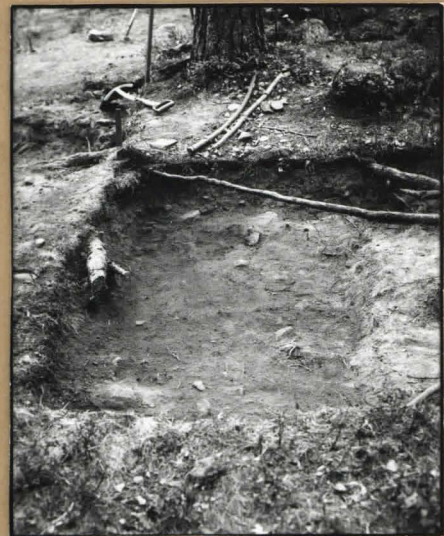
RUUTU 522/758 4. TASOSSA, NW,
ALUE N

52665

RUUTU 570/712 4. TASOSSA, W.
ALUE J

52655

RUUTU 572/742 4. TASOSSA, E.
ALUE K

52654

RUUTU 574/742 4. TASOSSA, W
ALUE K

52652

RUUTU 592/728 4. TASOSSA, NE.
ALUE L

52714

RUUTU 594/728 4. TASOSSA, S.
ALUE L

52735

LIESI RUUDUSSA 594/728 5. TASOSSA, N.
ALUE L

52668

ALUEEN J LIKAMAALAIKKA' 5.
TASOSSA, NW.

52592

RUUTU 522/758 5. TASOSSA, S.
ALUE N

52657

RUUTU 572/742 5. TASOSSA, E.
ALUE K

52661

RUUTU 574/742 5. TASOSSA, W.
ALUE K

52591

RUUDUT 506-509/770 6.
TASOSSA, S.
ALUE O

52664

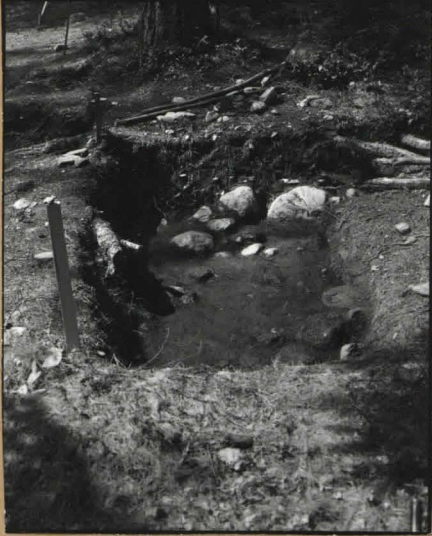
RUUTU 572/742 6. TASOSSA, W.
ALUE K

53056

LIESI RUUDUSSA 594/748 6. TASOSSA, NE.
ALUE L

52670

RUUTU 572/742 7. TASOSSA, E.
ALUE K

52675

RUUTU 572/742 8. TASOSSA, E.
ALUE K

52677

RUUTU 572/742 9. TASOSSA, E.
ALUE K

52696

RUUTU 572/742 9 1/2. TASOSSA
(KOILLISKULMA), S.
ALUE K

53062

RUUTU 508/770 POHJAAN KAIVETTUNA, S.
ALUE O

53061

RUUTU 514/744 POHJAAN KAIVETTUNA, S.
ALUE P

52598

RUUTU 522/758 POHJAAN KAIVETTUNA, S.
ALUE N

53060

RUUTU 522/758 POHJAAN KAIVETTUNA, SW.
ALUE N

52693

RUUTU 572/716 POHJAAN
KAIVETTUNA, SE.
ALUE J

52567

LIESI RUUDUSSA 594/728 POHJAAN
KAIVETTUNA, S.
ALUE L

52651

LIESI RUUDUN 596/758 PROFILISSA, NW.
ALVE L

52568

PROFILIN 742 RUUTU 572/742, E.
ALVE K

52712

RUUDUN 490/758 PROFILI, E.
ALVE N

52711

RUUTUJEN 492 - 494/758 PROFILI, E.
ALVE N

52713

YKSITYISKOHTAKUVA RUUDUN 494/
758 PROFILISTA, E.
ALVE N

52707

LÄHIKUVA RUUDUN 504/758 aPRO-
FILISTA, E.
ALVE N

52708

PROFILLILINJA 758 RUUDUSTA 504
POHJOISEEN, SE.
ALVE N

52709

PROFILLILINJAN 758 KESKIOSAN
POHJOISOSA, NE.
ALVE N

52715

RUUDUN 506/758 PROFILLI, E.
ALVE N

52710

RUUTUJEN 496-498/758 PROFILLI, E.
ALVE N

52595

RUUTUJEN 504-508 PROFILLI, W.
LINJA 760
ALVE N